

Evaluarea intermediară a Strategiei de dezvoltare locală a Asociației Grup de Acțiune Locală „Dobrogea Sud-Vest” 2014 – 2020

Ianuarie 2019

Document realizat de firma Agenda Setting

www.agendasetting.ro

pentru

Asociația Grup de Acțiune Locală Dobrogea Sud-Vest

Adresa: Str. Traian, nr. 39, Comuna Adamclisi,

Localitatea Adamclisi, jud. Constanța

E-mail: dobrogeasudvest@yahoo.ro

Web: www.galdobrogeasv.ro

CUPRINS

1. PREFAȚĂ.....	4
2. REZUMAT	4
3. CONTEXT	7
3.1. Prezentarea pe scurt a teritoriului.....	7
3.2. Contextul organizațional.....	9
3.3. Obiectivele declarate ale strategiei	10
3.4. Contextul financiar.....	13
3. SCOPUL ȘI OBIECTIVELE EVALUĂRII	14
4. METODOLOGIA DE EVALUARE	15
5. CONSTATĂRILE ȘI CONCLUZIILE EVALUĂRII	17
5.1. Stadiul de implementare a măsurilor lansate în perioada evaluată.....	17
5.2. Stadiul de maturitate a măsurilor nelansate în perioada evaluată	24
5.3. Stadiul de implementare a activităților de animare și funcționare GAL.....	26
5.4. Valoarea adăugată LEADER.....	26
5.5. Opinia membrilor și beneficiarilor GAL despre stadiul implementării strategiei	28
6. CONCLUZII, RECOMANDĂRI ȘI LECȚII ÎNVĂȚATE	34
6.1. Logica intervenției Strategiei de Dezvoltare Locală.....	35
6.2. Contribuția operațiunilor realizate la atingerea obiectivelor prevăzute de strategie.....	36
6.3. Contribuția SDL la aria de intervenție 6B.....	36
6.4. Factori de succes și de insucces	38
6.5. Lecții învățate.....	39
6.6. Recomandări	39
6.7. Concluzii sintetizate	41
7. ANEXE.....	42
7.1. Anexa 1 – Chestionar	42
7.2. Anexa 2 – Ghid de interviu.....	44

1. PREFERAȚĂ

Documentul reprezintă un efort comun, participativ la nivelul Asociației Grup de Acțiune Locală „Dobrogea Sud-Vest”, de a evalua stadiul implementării „Strategiei de dezvoltare locală a Asociației Grup de Acțiune Locală Dobrogea Sud-Vest 2014-2020”, în perioada cuprinsă între 14 decembrie 2016 – 01 octombrie 2018.

Evaluarea intermediară a SDL a avut loc în intervalul de timp 14 – 25 ianuarie 2019, ca răspuns la inițiativa Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Direcția Generală Dezvoltare Rurală, Autoritatea de management pentru PNDR, și respectând metodologia descrisă în „Ghidul Operațional privind evaluarea implementării strategiilor de dezvoltare locală”.

În procesul de evaluare s-au implicat:

- ✓ **Consiliul director** – numind o comisie responsabilă cu evaluarea intermediară a strategiei;
- ✓ **Comitetul de evaluare** – elaborând un concept metodologic pentru evaluarea intermediară a strategiei
- ✓ **Membru GAL** – cărora li s-a cerut exprimarea părerii în scris despre stadiul implementării strategiei;
- ✓ **Beneficiari publici și privați** care au accesat fondurile disponibile prin SDL, pentru a împărtăși experiența lor;
- ✓ **Echipa operativă de implementare a strategiei**– care și-au exprimat părerea legat de stadiul de implementare al măsurilor;
- ✓ **Un expert extern**, care a condus procesul de evaluare și a întocmit raportul de evaluare.

2. REZUMAT

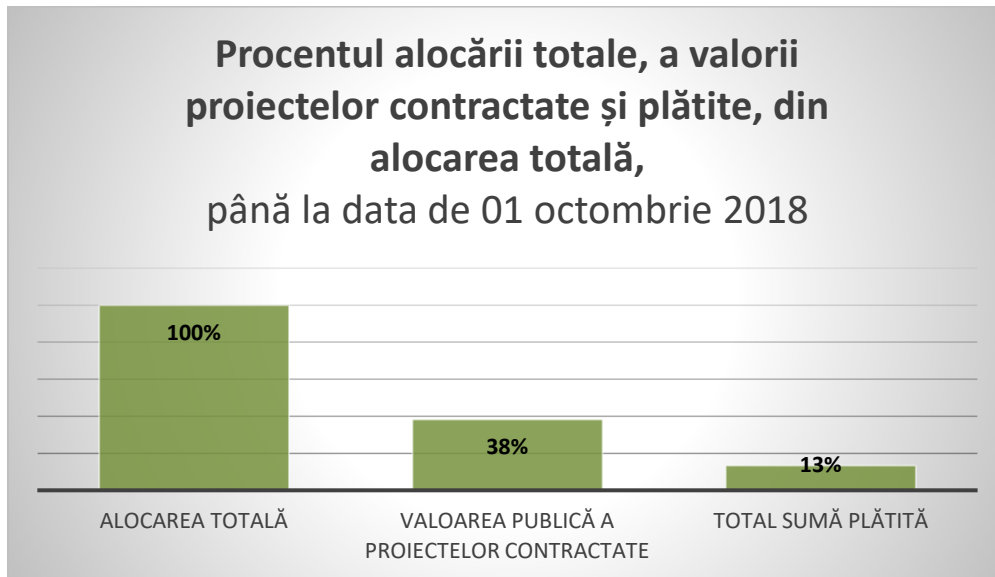
Teritoriul GAL-ului Dobrogea Sud-Vest se află în Regiunea de dezvoltare Sud-Est a României, se întinde pe o suprafață de 1479,72 Km și are o populație totală de 33.794 locuitori cu o densitate a populației de 22,83 locuitori/km², Teritoriul administrativ al GAL cuprinde 10 comune: **Comuna Adamclisi, Comuna Cerchezu, Comuna Cobadin, Comuna Deleni, Comuna Dobromir, Comuna Independența, Comuna Ion Corvin, Lipnița, Comuna Oltina, Comuna Ostrov.**

Parteneriatul public–privat **Dobrogea Sud-Vest** s-a constituit în anul 2015. Din cadrul parteneriatului fac parte 20 membri: 4 reprezentanți ai partenerilor publici, 14 parteneri privați și 2 reprezentanți ai societății civile. Așadar, în cadrul Grupului de Acțiune locală **Dobrogea Sud-Vest**, **80%** sunt *reprezentanți ai sectorului privat și civil*, **20%** ai sectorului public.

În prezent Asociația GAL Dobrogea Sud-Vest realizează evaluarea implementării „Strategiei de dezvoltare locală a Asociației Grup de Acțiune Locală Dobrogea Sud-Vest 2014-2020” pentru perioada cuprinsă între 14 decembrie 2016 și 01 octombrie 2018.

Bugetul total GAL Dobrogea Sud-Vest pentru implementarea strategiei de dezvoltare locală aferentă teritoriului este de 2.808.095 euro. Din acest buget 2.348.308 euro este alocarea totală pe măsuri, iar 459.787 euro cheltuieli de funcționare și animare.

Ca urmare a analizei datelor primare și secundare, și anume pe baza unei anchete sociologice, a unor interviuri, întâlniri de lucru, analizei documentelor, au rezultat o serie de observații și concluzii, prezentate pe scurt în cele ce urmează.

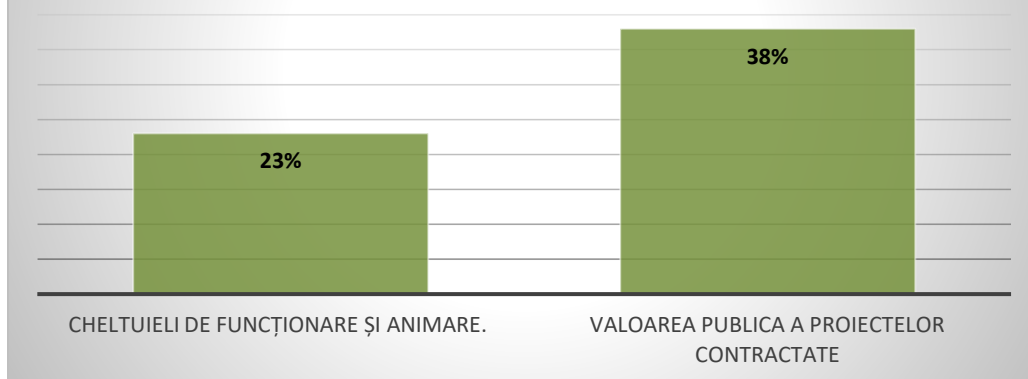

Până la data evaluării implementării strategiei, GAL Dobrogea Sud-Vest a cheltuit 23% din valoarea sprijinului pentru cheltuieli de funcționare și animare.

GAL Dobrogea Sud-Vest este la început de drum în ceea ce privește programul LEADER, fiind la primul ciclu de implementare al SDL. La nivelul teritoriului încă există reticențe și neîncredere în ceea ce privește mecanismul de implementare al programului.

Au fost avizate și contractate de către AFIR 8 din cele 14 proiecte selectate la nivel de GAL în perioada evaluată, însumând 38% din valoarea totală alocată strategiei. În perioada evaluată a fost reziliat un singur contract, la inițiativa unui beneficiar. În acest caz investiția a fost realizată, contribuind la modernizarea unei ferme, beneficiarul însă nu și-a asumat indicatorii referitori la crearea a 2 locuri de muncă.

**Procentul cheltuielilor de funcționare, a
valorii proiectelor contractate și plătite, din
alocarea totală,
până la data de 01 octombrie 2018**

- ✓ Nu a existat nicio contestație depusă la GAL în urma sesiunilor de evaluare și selecție a proiectelor;
- ✓ Membrii GAL au încredere moderată în programul LEADER, principala nemulțumire fiind ritmul lent de implementare a strategiei;
- ✓ Beneficiarii care au implementat proiecte sunt mulțumiți de colaborarea cu GAL;
- ✓ Pentru aria de intervenție 6B au fost selectate proiecte în valoare de 73% din valoarea publică totală alocată măsurii și s-a contractat 46% din sumă până la data evaluării;
- ✓ Trei măsuri nu au fost încă lansate. Fiind măsuri atipice, GAL a întâmpinat dificultăți în pregătirea documentației de lansare.

3. CONTEXT

3.1. Prezentarea pe scurt a teritoriului

TERITORIUL: *Așezare între Dunăre și Bulgaria*

Teritoriul administrativ al GAL Dobrogea Sud-Vest are în componență 10 comune cu 41 de sate aparținătoare. Comunele care fac parte din teritoriul GAL Dobrogea Sud-Vest sunt: Comuna Adamclisi, Comuna Cerchezu, Comuna Cobadin, Comuna Deleni, Comuna Dobromir Comuna Independența, Comuna Ion Corvin, Lipnița, Comuna Oltina, Comuna Ostrov.

Teritoriul GAL-ului Dobrogea Sud-Vest se află parțial de-a lungul drumului național DN3 Constanța-Ostrov, începând la est cu comuna Cobadin, situată cel mai aproape de Constanța, la 38 de km, și la 17 de Medgidia, continuând spre vest cu Deleni, Adamclisi, Ion Corvin, Lipnița și Ostrov, în partea cea mai de sud-vest a județului, la 133 km de Constanța. Comuna Ostrov se învecinează la nord cu comuna Oltina, amândouă aflându-se pe malul drept al Dunării, în Lunca Dunării. Restul comunelor GAL-ului, Independența, Dobromir și Cerchezu, se află în sudul DN3 și se învecinează la sud cu Bulgaria. Ostrov este, de asemenea, port la Dunăre, și un punct de trecere spre orașul Silistra, Bulgaria.

MEDIUL: *Diversitate naturală – situri Natura 2000*

Pe lângă prezența fluviului Dunărea, cu influențele sale specifice asupra bogăției naturale, teritoriul GAL Dobrogea Sud-Vest este caracterizat printr-o mare diversitate naturală, fiecare comună componentă, cu excepția comunei Cerchezu, având pe teritoriul ei cel puțin un sit Natura 2000. De asemenea, o mare parte a pădurilor județului Constanța, deficitar sub acest aspect, se află concentrate pe teritoriul GAL-ului.

DEMOGRAFIA: *Populație în scădere, componență multiethnică*

Caracteristici demografice: Scăderea populației – populația zonei GAL Dobrogea Sud-Vest se află în scădere, atât datorită mișcării naturale (natalitate și mortalitate), cât și migrației. Populația GAL, în anul 2015, era de 35.451 locuitori, cu 0,7% mai mică decât în anul 2014 și cu o tendință continuă de scădere din anul 2016. Sporul natural al populației, pe fiecare dintre anii 2011-2014, este negativ (pentru anul 2015 INSSE nu furnizează date în acest sens). Sporul natural în anul 2014 este de -1,1‰.

Rata migrației este una negativă. Migrația definitivă, exprimată prin diferența dintre numărul stabilirilor și cel al plecărilor cu reședința, a cunoscut valori negative începând din anul 2005. Cel mai scăzut nivel l-a avut în anul 2014: -204 persoane (-5,7 ‰). În afara migrației definitive, există o migrație temporară (în special emigrație), în căutare de lucru, care nu este înregistrată. În zonă, această emigrație este estimată ca fiind mare, în special în rândul anumitor categorii de populație. Emigrația este îndreptată către țările din vestul Europei. Structura etnică: populația majoritară este de etnie română, 80,6%. Alte etnii prezente: turcă 10,5%, tătară 2,1% și romă 1,7%. O proporție de 5% din populație nu a putut fi identificată etnic.

ECONOMIA: Șomaj crescut

Multe întreprinderi economice din zonă se confruntă cu lipsa capitalului pentru investiții.

Agricultura - este unul dintre domeniile principale de activitate din zona GAL, fiind caracteristice culturile de cereale și plante tehnice, fructe și legume, **viță de vie**, apicultură și creșterea animalelor. Activitățile agricole se realizează fie a) în cadrul exploatațiilor mari, constituite din proprietăți mari, dar și din loturi de dimensiuni mici comasate prin luarea în arendă, și care constau în cultivarea cerealelor, fie b) la nivel de semi-subsistență și subsistență, pe suprafețe relativ mici, până în aproximativ 10 ha. Conform Recensământului General Agricol din 2010, numărul total de exploatații agricole era de 10194, din care 7395 exploatații agricole cu suprafață agricolă utilizată și efective de animale, 2568 exploatații agricole numai cu suprafață agricolă utilizată și 231 exploatații agricole numai cu efective de animale. Lipsa infrastructurii de irigații limitează producția la culturile care fac față nivelului scăzut al precipitațiilor din zonă.

Zone vitivinicole importante sunt în podgoriile de la Ostrov și Oltina, bine cunoscute atât național cât și internațional, având vinuri premiate. O altă zonă vitivinicolă cunoscută și cu un mare potențial de dezvoltare este la Adamclisi. În zonă există culturi legumicole și pomicole irigate. În agricultura, la scară mică, tehnologia modernă nu a pătruns decât în mică măsură, ceea ce o face slab performantă și îi închide calea către piață. Agricultorii de subsistență și semi-subsistență au un potențial mare de dezvoltare, însă se confruntă cu lipsa tehnologiei adecvate, lipsa cunoștințelor de specialitate în agricultură și lipsa cunoștințelor antreprenoriale. Agricultura practică de către această categorie are un randament scăzut, iar atitudinea față de asociere este una negativă. Producțiile certificate ecologic sunt încă în faza incipientă și cu mare potențial de dezvoltare, având în vedere cererea tot mai crescută din mediul urban. În zona GAL Dobrogea Sud-Vest există 15 agenți economici care au suprafețe fie certificate ecologic, fie în proces de conversie - acestea din urmă fiind cele predominante. Marea parte a suprafețelor certificate ecologic sau aflate în conversie sunt cultivate cu cereale și plante tehnice, dar există și suprafețe cu plantații de viță-de-vie. Produsele agricole produse în fermele mici și în gospodăriile de semi-subsistență sunt valorificate la târgul din Cobadin, unul dintre târgurile săptămânale mari din județul Constanța.

Activități nonagricole – în comuna Adamclisi există potențial de dezvoltare a carierei de piatră și exploatarea diatomitei. Lipsa cererii locale, lipsa capitalului, lipsa contactelor de afaceri și lipsa competențelor sunt bariere în calea dezvoltării micilor afaceri nonagricole pe teritoriul GAL-ului Dobrogea Sud-Vest.

Turismul – în prezent, zona GAL Dobrogea Sud-Vest este o zonă de interes pentru turiști. Mănăstirea Peștera Sfântului Andrei este unul dintre locurile cel mai des vizitate de turiști. Alte atracții turistice sunt monumentul Tropaeum Traiani, cetățile romane din zonă, Dunărea, siturile naturale și cramele de vinuri. În zonă funcționează câteva pensiuni – de exemplu, la Oltina, pentru turism piscicol, iar administrațiile locale din Ostrov și Adamclisi au derulat un proiect, finanțat prin Programul Operațional Regional, de promovare turistică a zonei. Potențialul turistic este slab valorificat în prezent, activitatea turistică este mai degrabă într-un stadiu incipient de dezvoltare. Sunt necesare îmbunătățiri în infrastructura turistică, promovare și în diversificarea ofertei de servicii turistice și de agrement.

Forța de muncă. Zona se confruntă cu o penurie de locuri de muncă. La sfârșitul anului 2014 au fost înregistrați 1483 de șomeri pe teritoriul GAL, față de un număr mediu al salariaților de 2.259, în același an. În anul 2015 șomajul a crescut la 1513, cel mai mare număr al șomerilor începând din 2010,

an din care datele INSSE sunt disponibile. Începând din anul 2008 numărul salariaților de pe teritoriul GAL a avut o tendință descrescătoare, de la 2588 de salariați, cu ușoare creșteri în 2012 și apoi în 2014. O parte dintre acești angajați nu au locurile de muncă în localitățile lor, ci fac naveta la Șantierul Naval Mangalia.

3.2. Contextul organizațional

Parteneriatul public-privat Dobrogea Sud-Vest a constituit în forma prezentă în luna aprilie a anului 2015, la inițiativa reprezentantului GAL Dobrogea Sud-Vest. Din cadrul parteneriatului fac parte 20 membri: 4 reprezentanți ai partenerilor publici, 14 parteneri privați și 2 reprezentanți ai societății civile. Așadar, **80%** din membri sunt *reprezentanți ai sectorului privat și civil*, iar **20%** ai *sectorului public*.

În cadrul parteneriatului Comunele Adamclisi, Cerchezu, Independența, Oltina s-au remarcat pe teritoriul GAL prin proiectele pe care le-au derulat de-a lungul timpului, fiind cele mai active și mai implicate în dezvoltarea comunităților cât și identificându-se în acțiunile lor obiective comune cu obiectivele LEADER.

Cooperativa Agricolă Api Ion Corvin, formă asociativă, cooperativă de gradul I, este compusă din două persoane fizice autorizate și două întreprinderi individuale. Aceasta are ca scop dezvoltarea apiculturii tradiționale și ecologice în zona GAL Dobrogea sud-vest.

Asociația Profesională Vitivinicolă Terasale Dunării Ostrov a reunit sub acest nume cei mai mari reprezentanți ai industriei vitivinicole din zonă. Asociația este alcătuită din două societăți pe acțiuni, trei societăți cu răspundere limitată și o persoană fizică autorizată. Aceasta a reușit să aducă un aport major la dezvoltarea sectorului vitivinicol, a zonei în care își desfășoară activitatea, având proiecte implementate de valori considerabile, cu finanțare europeană.

Asociația „O.N.G. Sunrise Cobadin”, are scopul de a promova și proteja interesele minorității de etnie romă precum și a altor categorii defavorizate. Din obiectivele asociației reiese că are un rol determinant în acțiunile de asistență socială desfășurate în teritoriul GAL, având derulate o serie de proiecte destinate minorității de etnie romă. Localizată în Cobadin unde există o comunitate romă numeroasă, Asociația și-a propus să înființeze unități și centre de asistență socială destinate romilor și altor categorii defavorizate.

Din parteneriat mai fac parte încă 13 membri privați, cu activitate relevantă în domeniul agricol, care s-au alăturat acestui parteneriat având deziderate comune cu cele ale LEADER și nu în ultimul rând pentru a se dezvolta odată cu comunitatea din care fac parte.

3.3. Obiectivele declarate ale strategiei

Premise

Fluviul Dunărea, prezent pe teritoriului GAL Dobrogea Sud-Vest este un factor important pentru dezvoltarea economică a teritoriului. Teritoriul GAL Dobrogea Sud-Vest are o populație în continuă scădere, diversificată etnic, fiind printre cele mai sărace din regiune: indicele de dezvoltare umană locală (IDUL 2011) are valori mai mici de 55 cu excepția uneia din cele 10 comune. Populația din teritoriu se confruntă cu o lipsă de locuri de muncă, cu lipsa capitalului pentru investiții și lipsa întreprinderilor ca alternativă la activitatea agricolă.

Teritoriul GAL Dobrogea Sud-Vest dispune de un bogat patrimoniu natural și cultural cu mare potențial turistic, însă insuficient exploatat și promovat. Infrastructura de bază a teritoriului (apă-canal, rutieră, socială, de sănătate) este subdezvoltată, împiedicând creșterea economică și ocuparea forței de muncă. Astfel, sistemul educațional/social al teritoriului GAL Dobrogea Sud-Vest nu are capacitatea de a susține un nivel necesar de educație și îngrijire a copiilor preșcolari și școlari; abandonul școlar este mare, mai ales în rândul familiilor defavorizate; învățământul de specialitate, cu profil agricol, de protecție a mediului sau tehnologic, este aproape inexistent, iar accesul la serviciile de sănătate este limitat.

Pe teritoriul GAL Dobrogea Sud-Vest există o numeroasă populație romă, foarte săracă și vulnerabilă la discriminare, în unele cazuri izolată de restul comunelor. Există populații cu exonimul "țigan", "rudar", care suferă de excluziune socială și sunt segregate geografic.

Obiective

Prin realizarea strategiei de dezvoltare locală și sprijinirea teritoriilor ce intră în componența GAL Dobrogea Sud-Vest, se urmărește îmbunătățirea calității vieții din această zonă, atât pentru familiile de agricultori cât și pentru populația rurală în sens larg, prin exploatarea unor noi modalități prin care teritoriile să devină competitive pe piață, valorificarea responsabilă a bunurilor și resurselor deținute și depășirea dificultăților întâmpinate pe piață.

Obiectivele strategiei de dezvoltare locală declarate a teritoriului GAL Dobrogea Sud-Vest sunt: accesarea fondurilor structurale; progresul social condiționat de recunoaștere și admitere a nevoilor fiecărui individ; protejarea eficientă a mediului; utilizarea rațională a rezervelor naturale; păstrarea unui nivel ridicat și sigur de creștere economică și ocupare a forței de muncă; dezvoltarea culturală și păstrarea tradițiilor; fructificarea potențialului turistic al zonei în raport cu obiectivele de dezvoltare rurală; favorizarea competitivității agriculturii; asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice; obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă.

Obiectivul de dezvoltare rurală	Prioritatea de investiții rurală	Domeniu de intervenție	Măsuri
Favorizarea competitivității agriculturii (P1-P2-P3)	P1 - Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, silvicultură și zonele rurale	1C) Încurajarea învățării pe tot parcursul vieții și a formării profesionale în sectorul agricol și forestier	Măsura 1: Sprijin pentru investiții în infrastructura necesară pentru formarea profesională și dobândirea de competențe specifice în agricultură
	P2 - Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor	2A) Îmbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole și facilitarea restructurării și modernizările exploatațiilor, în special în vederea sporirii participării pe piață și a orientării spre piață, precum și a diversificării activității agricole	Măsura 2: Sprijin pentru investiții în utilajele agricole
		2B) Facilitarea intrării în sectorul agricol a unor fermieri calificați corespunzător și, în special, a reînnoirii generațiilor	Măsura 3: Sprijin pentru instalarea fermelor noi (cu dimensiuni până în 50 000 SO) în cadrul GAL Dobrogea Sud-Vest
	P3 - Promovarea organizării lanțului alimentar inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură	3A) Îmbunătățirea competitivității producătorilor primari într-o mai bună integrare a acestora în lanțul agroalimentar prin intermediul schemelor de calitate, al creșterii valorii adăugate a produselor agricole, al promovării pe piețele locale și în cadrul circuitelor scurte de aprovizionare, al grupurilor de producători și al organizațiilor interprofesionale	Măsura 4: Investiții în schemele de calitate pentru exploatațiile agricole/ operatorii economici/ lanț alimentar integrat al operatorilor economici din teritoriul GAL Dobrogea Sud-Vest
			Măsura 5: promovarea formelor asociative prin realizarea de cooperative/ grupuri de operatori în vederea realizării unui lanț

			alimentar integrat din teritoriul GAL Dobrogea Sud-Vest;
Asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice (P1-P4-P5)	P5 – Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și rezistentă la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic	5C) Facilitarea furnizării și a utilizării surselor regenerabile de energie, a subproduselor, a deșeurilor, a reziduurilor și a altor materii prime nealimentare în scopul bioeconomiei	Măsura 6: investiții în eficientizarea energetică a solicitanților din teritoriul GAL Dobrogea Sud-Vest;
Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă (P1-P6)	P6 – Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale	6A) facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici precum și crearea de locuri de muncă	Măsura 7: Sprijin pentru diversificarea activităților în mediul rural prin investiții în activități non-agricole în teritoriul GAL Dobrogea Sud-Vest
		6B) încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale	Măsura 8: Sprijin pentru infrastructura socială a teritoriului GAL Dobrogea Sud-Vest;
		6C) Sprijinirea accesibilității, a utilizării și a calității tehnologiilor informației și comunicațiilor (TIC) în zonele rurale	Măsura 9: Sprijin pentru crearea/ extinderea/ îmbunătățirea infrastructurii de tip broad-band în mediul rural.

3.4. Contextul financiar

Bugetul general al GAL Dobrogea Sud-Vest pentru implementarea strategiei de dezvoltare locală aferentă teritoriului este de 2.808.095 euro. Din acest buget 2.348.308 euro este alocarea totală pe măsuri, iar 459.787 euro cheltuieli de funcționare și animare.

Bugetul general al GAL Dobrogea Sud-Vest a fost constituit din:

componenta A – Valoarea aferentă teritoriului și populației acoperite de parteneriat, cu suma de 2.128.545 Euro, rezultând astfel

1. Populația teritoriului GAL Dobrogea Sud-Vest = 33.794
2. Suprafața teritoriului GAL Dobrogea Sud-Vest= 1.480 km²

La această sumă s-au adăugat pe componenta A Cheltuielile de funcționare și animare în valoare de 348.545 Euro.

Componenta B – în valoare de 568.308 euro, alocată în urma nivelului de calitate obținut ca urmare a nivelului de evaluare și selecție, la care s-a adăugat suma de 111.242 euro pentru cheltuieli de funcționare și animare.

În tabelul de mai jos sunt listate măsurile propuse pe cele două sectoare de activitate, împreună cu contribuția publică nerambursabilă alocată fiecărei măsuri în parte.

Măsuri propuse	Contribuția publică nerambursabilă (Euro)
M1/DI1C Sprijin pentru investiții în infrastructura necesară pentru formarea profesională și dobândirea de competențe specifice în agricultură	52.776
M2/DI2A Sprijin pentru investiții în utilajele agricole	659.649
M3/DI2B Sprijin pentru instalarea fermelor noi (cu dimensiuni până în 50 000 SO) în cadrul GAL Dobrogea Sud-Vest	263.855
M4/DI3A Investiții în schemele de calitate pentru exploatarea agricole/ operatorii economici/ lanț alimentar integrat al operatorilor economici din teritoriul GAL Dobrogea Sud-Vest	39.582
M5/DI3A	65.969

Promovarea formelor asociative prin realizarea de cooperative/ grupuri de operatori în vederea realizării unui lanț alimentar integrat din teritoriul GAL Dobrogea Sud-Vest;	
M6/DI5C investiții în eficientizarea energetică a solicitanților din teritoriul GAL Dobrogea Sud-Vest	131.939
M7/DI6A Sprijin pentru diversificarea activităților în mediul rural prin investiții în activități non-agricole în teritoriul GAL Dobrogea Sud-Vest	395.137
M8/DI6B Sprijin pentru infrastructura socială a teritoriului GAL Dobrogea Sud-Vest;	646.432
M9/DI6C Sprijin pentru crearea/ extinderea/ îmbunătățirea infrastructurii de tip broad-band în mediul rural	92.969
TOTAL valoare SDL aferentă măsurilor	2.348.308

3. SCOPUL ȘI OBIECTIVELE EVALUĂRII

Asociația Grupul de Acțiune Locală Dobrogea Sud-Vest realizează evaluarea „Strategiei de dezvoltare locală a Asociației Grup de Acțiune Locală Dobrogea Sud-Vest 2014-2020” **cu scopul de a identifica și demonstra** ceea ce s-a realizat, analizând rezultatele obținute și **schimbările generate**, explicând principalele mecanisme care stau la baza acestor rezultate.

Obiectivele evaluării urmăresc:

- ✓ Să raporteze și demonstreze la diferite nivele, prin colectarea de informații și dovezi solide, modul în care s-a acționat, cum au fost utilizate resursele și ce rezultate și efecte au fost obținute prin implementarea SDL;
- ✓ Să înțeleagă ce și cum funcționează sau de ce nu funcționează (factorii și mecanismele care influențează rezultatele SDL), contribuind astfel la identificarea unor eventuale măsuri de corecție pentru actuala strategie (pentru a îmbunătăți eficacitatea, eficiența, relevanța, impactul, sustenabilitatea acesteia) și la formularea de lecții utile pentru îmbunătățirea modului de proiectare și implementare ale strategiei viitoare.

Temele de evaluare, la care se dorește obținerea răspunsurilor sunt următoarele:

- ✓ Relevanța intervenției față de nevoile socio-economice;
- ✓ Măsura în care o intervenție și-a atins sau e pe cale să își atingă obiectivele;
- ✓ Cât de eficient au fost utilizate resursele pentru obținerea rezultatelor;

- ✓ În ce măsură efectele obținute se datorează intervenției, distinct de alți factori sau alte intervenții care au influențat aceste efecte;
- ✓ Șansele ca rezultatele obținute să fie păstrate sau dezvoltate în viitor;
- ✓ Impactul activităților de animare a teritoriului;
- ✓ Valoarea adăugată LEADER în teritoriu;
- ✓ Contribuția SDL la aria de intervenție 6B.

Raportul de evaluare va fi disponibil următorilor factori interesați:

- ✓ Membrii GAL
- ✓ Consiliul director al GAL
- ✓ Factori interesați locali din afara GAL (parteneri media, administrația publică, mediul ONG)
- ✓ Publicul larg
- ✓ Autoritatea de management
- ✓ RNDR
- ✓ Alte GAL-uri

Raportul de evaluare va fi prezentat în ședința Consiliului director. De asemenea acesta va fi analizat de echipa operațională a GAL, pentru a lua măsurile de corecție acolo unde acest lucru se impune.

4. METODOLOGIA DE EVALUARE

Metodologia de evaluare a fost una participativă, fiind incluși în proces:

- ✓ Consiliul director – numind o comisie responsabilă cu evaluarea intermediară a strategiei;
- ✓ Comitetul de evaluare – elaborând un concept metodologic pentru evaluarea intermediară a strategiei
- ✓ Membri GAL – cărora li s-a cerut exprimarea părerii în scris despre stadiul implementării strategiei;
- ✓ Beneficiari publici și privați care au accesat fondurile disponibile prin SDL, pentru a împărtăși experiența lor;
- ✓ Echipa operativă de implementare a strategiei – care și-au exprimat părerea legat de stadiul de implementare al măsurilor;
- ✓ Un expert extern, care a condus procesul de evaluare și a întocmit raportul de evaluare.

S-a folosit triangularea următoarelor metode de lucru:

- ✓ Chestionar
- ✓ Interviu
- ✓ Analiza de documente
- ✓ Analiza SWOT

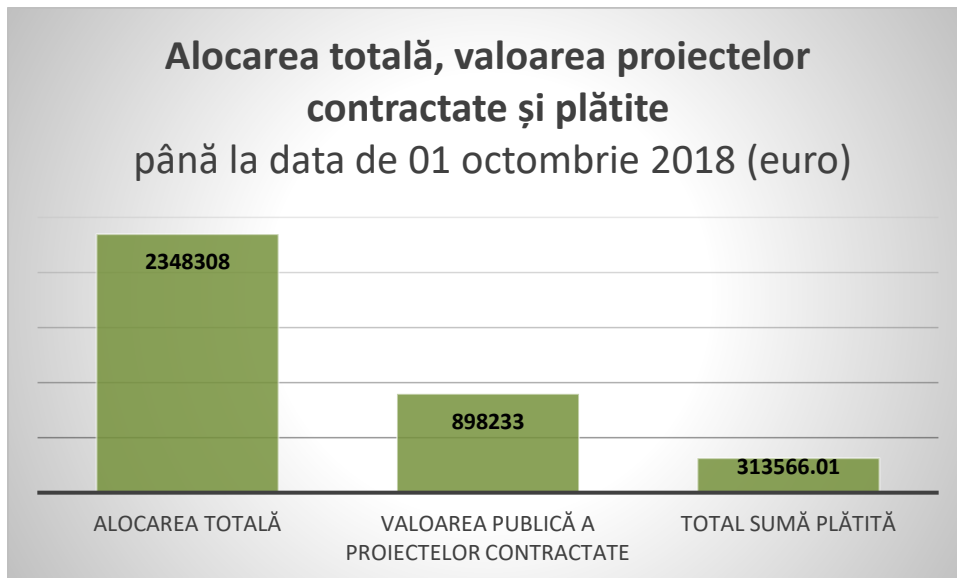
Datele primare (chestionar, ghid de interviu, întâlniri de lucru) au fost coroborate cu date secundare (rapoarte de activitate, rapoarte de selecție).

Metodă	Instrument de lucru	Sursa datelor	Întrebări de evaluare	Limitări/constrângeri /măsurile de atenuare constrângeri
Analiza de documente	Formular de analiză	Date secundare	Pe baza documentelor de lucru existente la nivelul GAL-ului, s-au analizat: <ul style="list-style-type: none"> - Rapoarte de activitate; - Proceduri de lucru; - Rapoarte de selecție; S-a urmărit: <ul style="list-style-type: none"> - Gradul de atingere a obiectivelor la nivel de măsuri; - Eficiența utilizării resurselor; - Eficacitatea utilizării resurselor. 	Nu a fost cazul.
Sondajul de opinie	Chestionar	Date primare	Sondajul de opinie a fost realizat în rândul membrilor GAL, analizând următoarele tematici: <ul style="list-style-type: none"> - Gradul de mulțumire față de imagine; - Gradul de informare față de stadiu implementare; - Propunerile de îmbunătățire/funcționare GAL; - Realizările și neajunsurile la nivelul SDL și activității GAL. S-a folosit eșantion exhaustiv la nivelul membrilor GAL. S-au trimis 20 de chestionare în format electronic membrilor GAL și s-au primit 12 răspunsuri. Restul membrilor au fost contactați telefonic. Din 8 subiecți contactați telefonic au răspuns 4. În concluzie, evaluarea se bazează pe opinia a 80% din membri GAL.	Bugetul nu a permis aplicarea unui chestionar față în față cu toți membrii GAL, de aceea s-a folosit un chestionar autocompletat de către membri. Chestionarul a fost trimis electronic, pe adresa de email a membrilor.
Interviuri individuale	Ghid de interviu	Date primare	Au fost realizate 2 interviuri structurate. Subiecții au fost selectați din rândul beneficiarilor de proiecte din cadrul măsurilor lansate. S-a urmărit: <ul style="list-style-type: none"> - Imaginea GAL în teritoriu; - Facilitățile și greutățile în accesarea fondurilor; - Gradul de mulțumire față de comunicare/proceduri de lucru. 	Nu a fost cazul.

Întâlniri de lucru	Analiza SWOT	Date primare și secundare	<p>O întâlnire cu echipa de implementare, în cadrul căreia s-au discutat teme referitoare la:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stadiul implementării măsurilor – puncte tari și puncte slabe; - Realizările și neajunsurile privind abordarea LEADER - Realizări la nivelul logicii intervenției; - Eficiența și eficacitatea stadiului de implementare - Impactul și sustenabilitatea activităților/rezultatelor obținute în ultimii 2 ani. 	<p>Nefiind multe proiecte finalizate nu s-a putut urmări impactul și indicatorii de rezultat. Ca măsură de corecție s-a optat pentru recomandarea Ghidului privind evaluarea implementării strategiilor de dezvoltare locală, și anume analiza în detaliu a stadiului de implementare al măsurilor.</p>
--------------------	--------------	---------------------------	---	---

5. CONSTATĂRILE ȘI CONCLUZIILE EVALUĂRII

5.1. Stadiul de implementare a măsurilor lansate în perioada evaluată

MĂSURA 1- Sprijin pentru investiții în infrastructura necesară pentru formarea profesională și dobândirea de competențe specifice în agricultură

	Puncte tari	Puncte slabe
Depunere	<p>Există nevoie/cerere în teritoriu pentru cursuri de formare.</p> <p>Au fost 3 firme interesate să depună proiecte în cadrul acestei măsuri.</p> <p>Interes din partea firmelor/locuitorilor din teritoriu există, pentru că principala activitate pe teritoriul GAL e agricultura. Unul din domeniile de formare de interes ar fi <i>mecanizator</i>, pentru că, sunt firme din teritoriu, care și-au cumpărat tractoare, combine, de 100-200 de mii de euro prin proiecte, și nu au persoane formate care să le folosească.</p> <p>Alte specializări care necesită formare ar fi asistent pentru persoane cu handicap sau instalator (specializări căutate în 2 localități, Cerchezu și Independența, relativ apropiate de Mangalia, unde există șantiere).</p> <p>La al doilea apel, GAL a înlocuit specializarea instalator și a introdus specialist achiziții publice, având în vedere că toate primăriile au această nevoie, iar pe teritoriul GAL sunt 10 primării.</p>	<p>Măsura a fost lansată de două ori. La prima sesiune s-a depus un singur proiect, care a fost retras. Au avut loc discuții cu mai multe firme, dar nu s-au depus proiecte. Aceste firme au fost contactate la inițiativa GAL, altfel ar fi fost cu atât mai puțin interesate.</p> <p>În teritoriu sunt puține firme și unități de învățământ, cu excepția celor din Constanța.</p> <p>Se pot organiza cursuri similare și prin Programul Operațional Capital Uman, cu condiții financiare mai avantajoase pentru firme.</p> <p>În teritoriu sunt puțini lectori pentru cursuri, totodată fiind costisitor și nerentabil ca aceștia să fie aduși din București sau din alte localități.</p> <p>Au fost 3 candidați care s-au retras pe parcurs.</p> <p>Pentru Măsura 1 sunt alocați 52.000 EUR, iar, conform fișei măsurii, se pot accesa doar 40.000 EUR maxim pentru un contract. Inițial, pe componenta A erau 40.000 EUR/măsură, se puteau accesa maxim 40.000 EUR printr-un proiect, apoi a apărut componenta B și s-a mărit suma la 52.000 EUR.</p> <p>Potrivit CDRJ, chiar dacă GAL ar fi dorit creșterea sumei la 52.000 EUR, valoarea maximă per proiect nu se poate modifica față de fișa proiectului inițial. Se mărește valoarea alocată măsurii, dar valoarea per proiect nu poate crește, doar dacă se operează modificarea SDL. Acest lucru a fost tardiv, întrucât au fost transmise documentele pentru lansarea Măsurii.</p>

		<p>GAL a propus 4 domenii de formare profesională. Solicitantul putea să aleagă dacă organizează cursuri pentru 1, 2 sau mai multe domenii, cu suma maximă de 40.000 EUR per total proiect și maxim 13.000 EUR pe fiecare componentă. Astfel, dacă un solicitant ar viza 3 componente ar ajunge la 39.000 EUR; dacă ar viza 4, ar depăși 40.000 EUR. Inițial a fost un aplicant, care viza 3 domenii, însă ulterior s-a retras pentru că a realizat că nu poate implementa proiectul în condițiile financiare existente. Au fost discuții prealabile și cu alți potențiali beneficiari care verbal au declarat că vor depune proiecte, iar când s-a lansat măsura nu au mai venit.</p> <p>Există supoziții că s-au retras pentru că și-au dat seama că nu pot implementa proiectul cu acești bani.</p> <p>Una dintre firmele din Constanța cu care s-a discutat a încercat să participe cu o alta în asociere, dar proiectul nu s-a concretizat. S-a discutat și cu Camera Agricolă din Constanța, dar aceasta nu a fost interesată.</p> <p>La fiecare lansare se cheltuiesc resurse pentru promovare, elaborare și avizare documentații, care diminuează bugetul de funcționare, fără rezultatele scontate.</p>
Contractare	Nu e cazul.	
Implementare	Nu e cazul.	
Lecții învățate	<p>Durata prea lungă a cursurilor (de exemplu 360 ore) descurajează potențialii beneficiari. Se sugerează faptul că organizarea unor cursuri de 5 zile ar fi mai indicată, astfel încât participantul să și învețe ceva, să și obțină o diplomă. Gal este în etapa de analiză a acestei opțiuni pentru a crește șansa de contractare a valorii alocate pe măsură.</p>	

MĂSURA 2- Sprijin pentru investiții in utilajele agricole

	Puncte tari	Puncte slabe
Depunere	<p>A existat cerere mare pentru această măsură. Au fost depuse 6 proiecte, cu bugete aproape de valoarea maximă alocată măsurii.</p> <p>Pe fișa măsurii a fost prevăzută crearea a 6 locuri de muncă. S-a impus angajarea a 2 persoane per proiect. Ulterior s-a luat o marjă de siguranță prin ghid. Astfel, în cazul în care cofinanțarea era mai mică, beneficiarul primea puncte, pentru că era cererea mai mare, dar dacă participau 3 beneficiari cu valori maxime, erau avantajați.</p> <p>Toți au venit cu valori mai mici pentru a obține punctaj, evitând riscul de pierde finanțarea. Au fost depuse 6 proiecte, indicatorul SDL legat de crearea locurilor de muncă este atins – sunt 2 persoane, deși poate e nevoie doar de o persoană, care să lucreze cu utilajul achiziționat.</p> <p>În urma activităților de informare și animare din fiecare comună, aproximativ 20 au fost interesați la nivel declarativ. Pe lângă cei 6 care au depus proiecte, au mai fost vreo 2-3 potențiali beneficiari cu proiecte în stadiu mai înaintat, dintre care unul avea proiect depus pe AFIR. Însă, există o condiție care spune că, dacă ai încărcat proiect în sistemul AFIR, nu poți să depui altul pentru GAL.</p>	<p>Unul dintre beneficiari a înaintat o solicitare către CRFIR să rezilieze contractul. În condițiile în care îi creștea exploatarea și prin proiect trebuia să angajeze 2 persoane, a considerat că nu ar mai fi rentabil sau că nu ar mai avea nevoie de persoanele respective și a făcut solicitare către CRFIR de reziliere a contractului. A făcut plăți, a cumpărat utilaje, dar nu a mai solicitat sumele la plată.</p> <p>Suprapunerea perioadelor în care finanțările erau active atât la nivel de GAL, cât și la nivel național, a fost un factor care a influențat participarea potențialilor beneficiari la această rundă de finanțare. Oportunitatea de finanțare la nivel național fiind mai cunoscută, și de aceea mai atractivă.</p>
Contractare	<p>Nu au existat probleme majore.</p> <p>A contat faptul că o parte dintre beneficiari au avut experiența implementării proiectelor pe măsura PNDR la nivel național, ori în exercițiul financiar anterior.</p>	

	Prezența consultanților a contribuit la procesul de contractare. La 1 octombrie 2018 erau contractați 457.797 EUR. Ulterior, s-a mai semnat încă un contract.	
Implementare	Până în luna octombrie 2018 nu au fost făcute plăți.	
Lecții învățate	Beneficiarii care au aplicat pentru proiecte la nivel național au mai multă încredere și experiență în programul LEADER.	

MĂSURA 6- Investiții în eficientizarea energetică a solicitanților din teritoriul GAL Dobrogea Sud-Vest		
	Puncte tari	Puncte slabe
Depunere	<p>Proiectele depuse sunt conforme, și se află în procesul de evaluare.</p> <p>Este încurajată participarea cât mai multor proiecte, acesta fiind unul dintre indicatorii de monitorizare.</p> <p>Potențialii beneficiari, primăriile, și-ar dori să schimbe lămpile de iluminat stradal folosind un sistem de tip LED, pentru a eficientiza atât costul, cât și calitatea iluminatului.</p> <p>Potențialii beneficiari sunt preveniți asupra greutăților în implementare, cum ar fi obținerea acordului de mediu, necesitatea platformei, anumite condiționări etc. Astfel, sunt prevenite eventuale situații neplăcute în care aceștia s-ar putea regăsi ulterior.</p>	Numai 2 primării au depus proiecte, ambele fiind membri GAL.
Contractare	Nu este cazul.	
Implementare	Nu este cazul.	
Lecții învățate	Primăriile, deși toate 10 aflate în teritoriu au eligibile pe această măsură, nu au depus proiecte din cauza reticenței față de program și experienței nefericite a unor primării la nivel de județ în implementarea unor proiecte cu finanțare prin PNDR în ciclul anterior de programare (Măsura 3.2.2)	

MĂSURA 7- Sprijin pentru diversificarea activităților în mediul rural prin investiții în activități non-agricole în teritoriul GAL Dobrogea Sud-Vest

	Puncte tari	Puncte slabe
Depunere	<p>Sunt 3 proiecte depuse și aflate în evaluare, care depășesc valoarea măsurii.</p> <p>2 proiecte vizează crearea de agropensiuni (maxim 8 camere) și al 3-lea achiziția de ATV-uri – activități recreative. Cele dintâi consumă aproximativ 197.500 euro sumă eligibilă, de utilizat în 3 ani.</p> <p>Una dintre proiecte prevede construcția și dotarea unei agropensiuni în Localitatea Adamclisi, unde se află și monumentul Tropaeum Traiani, o regiune frumoasă, cu perspectivă asupra brațelor Dunării, care nu este promovată.</p> <p>Toate proiectele contribuie la dezvoltarea turismului în teritoriu, acest domeniu fiind cu potențial.</p> <p>Pe lângă aceștia au mai fost 5 potențiali beneficiari interesați, pe diverse domenii de activitate.</p>	<p>Măsura a mai fost lansată în mai-iulie 2018, când nu s-a prezentat nici un beneficiar. Cu ocazia lansării, chiar dacă au fost puse afișe la primărie, anunțuri pe site, personalul GAL a anunțat în mod direct pe cei care s-au interesat fie pentru o agropensiune, fie pentru utilaje, firmă de construcții, un service sau un garaj. Totuși, dintre aceștia, nimeni nu a depus în sesiunea respectivă sau în a doua.</p> <p>Nici un alt potențial beneficiar nu a depus proiect până la termenul limită.</p> <p>Se remarcă lipsa diversității activităților din teritoriu, majoritatea axate pe agricultură.</p>
Contractare	Nu este cazul.	
Implementare	Nu este cazul.	
Lecții învățate	<p>Consultanții ajung să promoveze măsurile lansate, să contribuie indirect la animarea teritoriului. Sunt consultanți mai serioși sau mai puțin serioși în zonă. Depinde de perseverența consultantului dacă proiectul ajunge în faza de depunere.</p> <p>Potențialii beneficiari au fost sceptici la primele animări cu privire la finanțare și implementare. Se observă un proces de educare a teritoriului.</p>	

MĂSURA 8- Sprijin pentru infrastructura socială a teritoriului GAL Dobrogea Sud-Vest

	Puncte tari	Puncte slabe
Depunere	<p>La momentul respectiv era un proiect contractat, acum sunt două, depuse de 2 primării.</p> <p>Unul dintre proiecte vizează construcția unui after-school, cu locuri pentru minorități (nu neapărat pentru copii dezavantajați) și cealaltă un proiect pentru reabilitarea unei grădinițe.</p> <p>Unul dintre proiecte se va implementa într-o comună în care există minoritate turcă, astfel realizându-se măcar parțial obiectivul inițial al SDL de a sprijini minoritățile din teritoriu.</p>	<p>La momentul lansării, SDL includea 10 măsuri. Exista Măsura 8 pentru domeniul social – educațional și Măsura 9 pentru minorități. Măsura 10 viza broad-bandul. La clarificările solicitate de minister s-a sugerat contopirea Măsurii 8 cu Măsura 9, și astfel s-a născut noua Măsura 8. Această cerere a dat peste cap logica intervenției din punct de vedere al echipei operaționale.</p> <p>Chiar dacă în fapt există romi și comunități marginalizate, ei nu sunt declarați romi, ci turci sau sunt români.</p> <p>De exemplu, există o comună în care se estimează 50% români și 50% romi, numai că în documente nu apar declarați ca și romi.</p> <p>Organizațiile care reprezintă minoritățile nu au capacitate organizațională și financiară suficient de puternică pentru a accesa proiecte pe domeniul social în cadrul programului LEADER.</p> <p>Chiar dacă indicatorii ar fi îndepliniți cu aceste proiecte, s-ar fi dorit finanțarea unui proiect cu tentă socială mai evidentă, cele două fiind mai degrabă inițiative de tipul infrastructură în servicii educaționale destinate populației.</p> <p>A avut loc o discuție cu o primărie în vederea realizării unui centru de zi pentru persoane defavorizate. De obicei, proiectele acestea se depun în parteneriat cu un ONG, care este autorizat pe servicii sociale. Nu s-a putut identifica o astfel de entitate pe teritoriul GAL Dobrogea Sud-Vest.</p> <p>În proiectele de infrastructură socială primăria pune la dispoziție infrastructura, iar ONG-ul dezvoltă serviciul și îl menține</p>

		cel puțin 3 ani. Au fost cazuri în care Consiliul Local din comună s-a opus unui astfel de parteneriat.
Contractare	La data de 1 octombrie 2018, unul dintre proiecte era contractat, cel axat pe renovare și dotare grădiniță, iar celălalt era în stadiul de contractare.	
Implementare	Nu este cazul.	
Lecții învățate	Contopirea Măsurii 8 cu Măsura 9 a creat dificultăți pentru echipa GAL în ceea ce privește domeniul pe care să focalizeze domeniul sprijinit prin măsurile inițiale. GAL și acum are semne de întrebare, dacă proiectele, datorită tipului de investiție au fost corect încadrate pe măsură.	

5.2. Stadiul de maturitate a măsurilor nelansate în perioada evaluată

MĂSURA 4 - Investiții în schemele de calitate pentru exploatații agricole/ operatori economici/ lanț alimentar integrat al operatorilor economici din teritoriul GAL Dobrogea Sud-Vest	
Stadiul măsurii	Măsura nu a fost încă lansată.
Motivație	Pe schemele de calitate sunt bani puțini, se oferă aproximativ 3.000 EUR/an. Este o sumă insuficientă pentru o podgorie, de exemplu. Sunt potențiali beneficiari care preferă să lucreze prin leasing sau cu banca decât să aibă responsabilitatea atâtor documente, chiar și în cazul altor măsuri cu alocări mai mari. Este și cazul producătorilor de cultură mare (vie, livadă). La schemele de calitate nu sunt pregătite procedurile. În cazul acestei măsuri, sumele sunt, în general, direcționate pentru a certifica un produs, excluzând achizițiile sau alt tip de cheltuieli. Deținătorii de podgorii, un exemplu de potențial beneficiar al acestei măsuri, nu sunt foarte interesați să se implice, documentația fiind anevoioasă, solicitând timp și cunoștințe privind mecanismul certificării unui produs.
Posibile măsuri pentru a crește rata de absorbție la nivel de SDL.	Dacă este posibil GAL ar realoca aceste fonduri pe altă măsură, unde cererea este mai mare. Deoarece, la depunerea SDL s-a obținut punctaj pentru această măsură, vor trebui atinși indicatorii aferenți. Punctarea măsurii nu a reprezentat un criteriu de eligibilitate, ci de punctaj. Situația este similară și în cazul Măsurii 1, 5, eventual 9.

MĂSURA 5 - Promovarea formelor asociative prin realizarea de cooperative/ grupuri de operatori în vederea realizării unui lanț alimentar integrat din teritoriul GAL Dobrogea Sud-Vest;

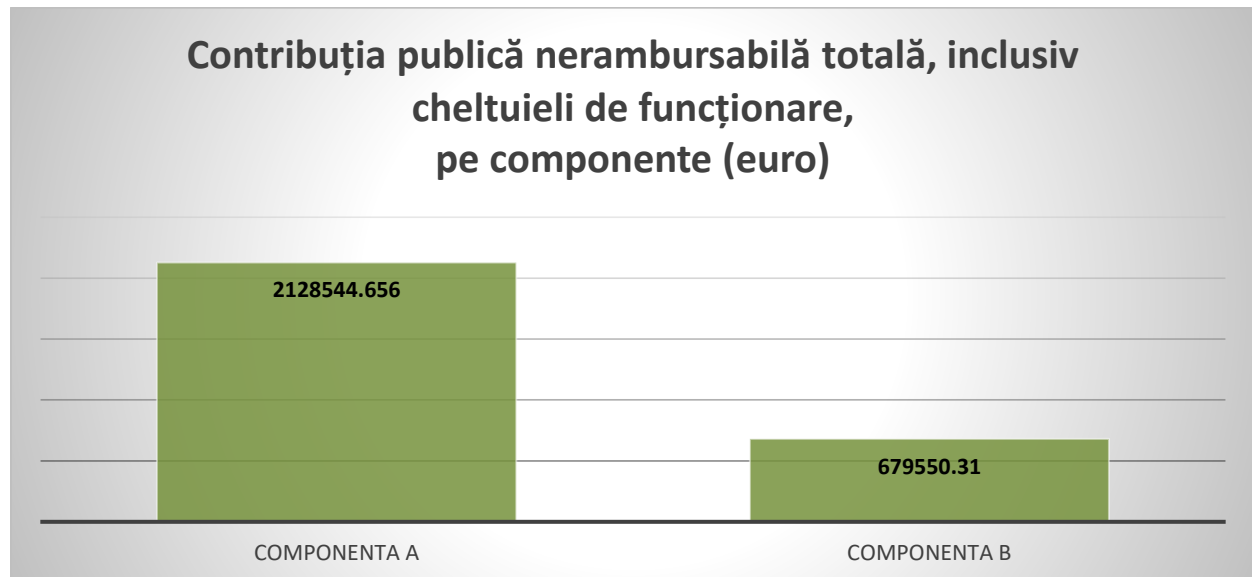
Stadiul măsurii	Măsura nu a fost încă lansată.
Motivație	<p>Au avut loc discuții la întâlnirile cu membrii GAL și la activitățile de informare și animare pentru a crea o asociație, o cooperativă în domeniul agriculturii.</p> <p>A existat o inițiativă similară la nivel de teritoriu. 2 ani s-a prelungit acest proces și, cu toate că erau destul de înaintați cu documentația, inițiativa nu s-a concretizat. Motivația a fost aceea că "acela mare nu vrea să se asocieze cu acela mic pentru că din punctul lui de vedere nu-i aduce nici un plus, iar acela mic nu prea vrea să se asocieze cu acela mare, din considerente financiare, în sensul că există suspiciunea că cel ce va avea putere de decizie, posibil va avea de câștigat mai mult decât restul, chiar dacă, prin asociere veniturile ar putea crește cu 10-20%. În Franța funcționează foarte bine cooperativele de 20-25 membri. Dacă îți desfășori activitatea în domeniul legumiculturii, pentru a putea fi competitiv, astfel încât să reușești să intri cu produsele în Kaufland, Lidl, Penny, etc. îți trebuie cantitate, nu poți face față cu un hectar, deci este imperios necesar să fii asociat." Acest citat redă atitudinea față de ideea de asociativitate.</p> <p>Potențial în teritoriu are și apicultura, fiind o zonă meliferă bună, de salcâm în principal, dar și floarea soarelui și rapiță. Unul dintre membrii fondatori ai GAL este o Asociație Apicolă care ar putea fi cointerесată în timp de domeniul asociativ.</p> <p>De asemenea, vița de vie crește potențialul zonei. Unul din membri GAL este Ostrovitul, prin Asociația Vitivinicola Terasale Dunării Ostrov, formată la rândul ei din 7-8 membri, societăți sau persoane fizice. Aceasta produce vinuri, unele dintre ele premiate, care la un moment dat era interesată să depună, însă au considerat că sunt valori mici.</p>
Posibile măsuri pentru a crește rata de absorbție la nivel de SDL.	GAL nu ar mai lansa această măsură dacă nu ar fi nevoie. Vor face calcule, ținând cont de proiectele în evaluare: 2 proiecte în cadrul Măsurii 6, pentru eficientizarea energetică și 3 proiecte în cadrul Măsurii 7, domeniul non-agricol. După ele ar avea prioritate și Măsura 4, Măsura 5. GAL nu ar mai lansa Măsura 5, dacă nu ar fi nevoiți din pricina punctajului aferent obținut, similar Măsurii 4.

MĂSURA 9 - Sprijin pentru crearea/ extinderea/ îmbunătățirea infrastructurii de tip broadband în mediul rural

Stadiul măsurii	Măsura nu a fost încă lansată.
Motivație	Echipa GAL este în etapa de elaborare a documentației aferente măsurii. Încă nu sunt clare activitățile eligibile pe această măsură.
Posibile măsuri pentru a crește rata de absorbție la nivel de SDL.	Echipa operativă GAL a urmărit lansarea unor măsuri similare de alte GAL-uri din țară pentru a beneficia de experiența acestora în lansarea măsurilor. Până la data de 1 octombrie nu au identificat nici un GAL cu măsură lansată.

5.3. Stadiul de implementare a activităților de animare și funcționare GAL

GAL Dobrogea Sud-Vest a încheiat în data de 14 decembrie 2016 contractul de finanțare subsecvent pentru „Sprijin pentru cheltuieli de funcționare și animare” în valoare de 459.787 euro.

Până la data evaluării implementării Strategiei, s-a cheltuit 23% din valoarea sprijinului pentru cheltuieli de funcționare și animare.

Există o relație destul de bună cu aproape toți primarii din teritoriu. Acești au oferit spațiu pentru evenimentele de promovare, la care au participat în jur de 10 – 15 persoane per localitate. Anterior animării au fost lipite afișe pe stâlpi, în stațiile de autobuz, la aviziere, la primării, pentru a anunța evenimentele.

5.4. Valoarea adăugată LEADER

Capital social

Capitalul social, rețele, încrederea, convingerea și modelele mentale sunt oarecum îmbunătățite. Sunt teritorii unde nu există deschidere foarte mare, însă acolo unde primarii sunt implicați în relația cu GAL, există un interes mai ridicat.

Sunt 2-3 primării din GAL care nu sunt foarte implicate. Au emis Hotărârea de Consiliu la momentul aderării, dar nu a existat un contact cu primarul, știindu-se că în mediul rural primarul are o influență crescută, fiind de cele mai multe ori și lider de opinie. În general, ceilalți se implică, vin la întâlniri, anunță oamenii, dau telefoane. Unii dintre primari au trimis informații solicitanților de proiect sau, cel puțin telefonic, i-au anunțat.

Nivelul de încredere în cei doi ani s-a îmbunătățit; localnicii au mai multă încredere în abordarea LEADER, dar afirmația îi vizează pe cei care au depus proiecte sau care au avut un contact cu GAL, au cerut și primit informații. Astfel, cei cu care GAL s-a intersectat au dobândit încredere.

În ceea ce privește *coeziunea*, prin GAL, alte instituții implicate și cei care au avut contact cu ele, microregiunea se percepe ca având o identitate proprie. Sunt activități culturale, zilele LEADER care coagulează teritoriul. La nivelul cetățenilor nu se poate confirma aceeași abordare privind coeziunea.

Guvernanță locală îmbunătățită. Competențe și capacități

Influența sau implicare în luarea deciziilor e discutabilă. Ea poate fi identificată la nivelul unor situații de genul: abandonul școlar este destul de mare în teritoriu, cel puțin în mediul rural foarte mulți părinți pleacă în străinătate și își lasă copiii cu bătrânii, cu bunicii, cu vecinii. Un after-school în teritoriu, finanțat prin GAL, este binevenit. Parteneriatele public-private sunt încurajate de Măsura 8. LA nivel practic, mai sunt semne de întrebare legate de responsabilitatea mentenanței investițiilor create. E destul de dificil ca 5 comune să-și facă un centru pentru că una va fi mai avantajată, chiar dacă sunt achiziționate 2 microbuze. Nu s-a luat în calcul parteneriatul între primării.

Rezultate îmbunătățite. Proiecte inovatoare

Referitor la proiecte inovatoare, măsurile care vizează dezvoltarea broad-band și scheme de calitate, nu sunt lansate deocamdată. Au fost depuse proiecte "clasice" de pe PNDR – achiziție utilaje, realizare after-school ș.a.m.d. *"pentru că lumea asta cunoaște, pe asta are experiență, pe asta accesează."* Astfel, se evită anumite necunoscute, precum în cazul proiectelor privind broad-band sau sisteme de calitate.

Logica intervenției

Nevoile din teritoriu au fost avute în vedere, însă, în același timp, s-a urmărit și obținerea unui punctaj bun, respectiv a finanțării. Punctajul a fost obținut, însă cele 4 măsuri atipice sunt destul de greu de implementat.

Revizuirea Strategiei

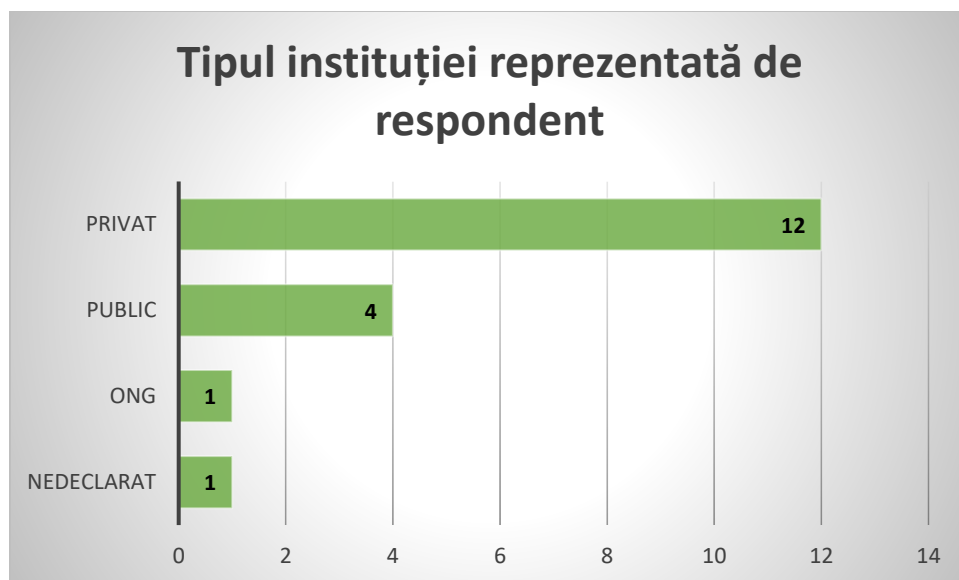
Strategia a fost revizuită de 2 ori, în sensul creșterii valorii alocate per măsură; la măsura 7 inițial erau 150.000 EUR per proiect, 300.000 EUR total pe măsură, apoi s-a mărit valoarea la aproximativ 395.000 EUR pe măsură. S-a propus împărțirea în două a banilor pentru 2 proiecte; la Măsura 3 – tineri fermieri, era gândită combinat, măsura 6.1 la nivel național cu măsura 6.3, tineri fermieri cu ferme mici. OJFIR-ul a transmis că nu poate fi lansată în condițiile respective, pentru că erau niște condiții care nu se conformau cu regulamentul și a trebuit modificată fișa măsurii, s-a renunțat la ferme mici și s-a optat pentru tinerii fermieri.

5.5. Opinia membrilor și beneficiarilor GAL despre stadiul implementării strategiei

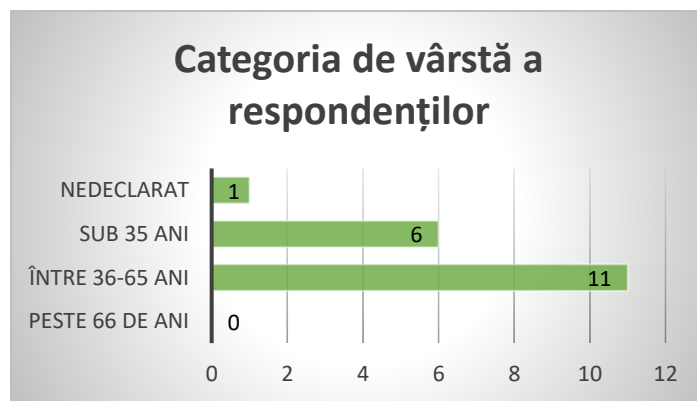
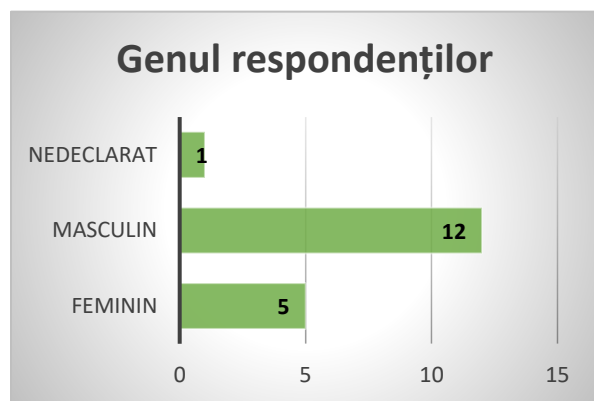
Profilul respondenților chestionarului

Din totalul de 20 de membri ai asociației, 18 au oferit răspunsuri chestionarului formulat.

Dacă analizăm profilul respondenților din punctul de vedere al tipului de organizație reprezentată, putem observa că acesta este proporțional raportat la tipul organizațiilor din total membri, în sensul că au fost completate mai multe chestionare din partea partenerilor privați decât a partenerilor publici. Pe de altă parte, chestionarul a fost completat de toate cele 3 tipuri de parteneri – publici, privați și sector neguvernamental.

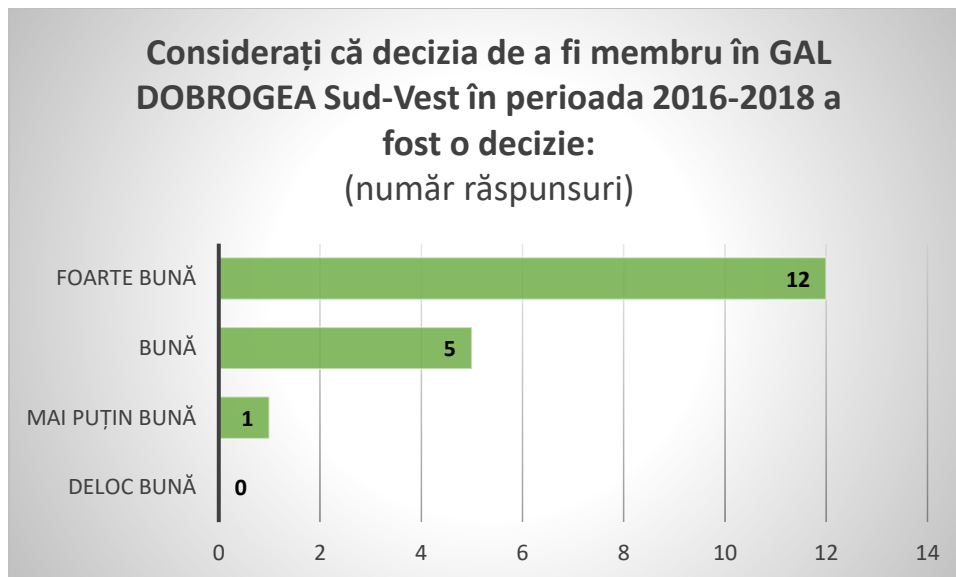

Chestionarul a fost completat mai mult de bărbați, de vârstă mijlocie.

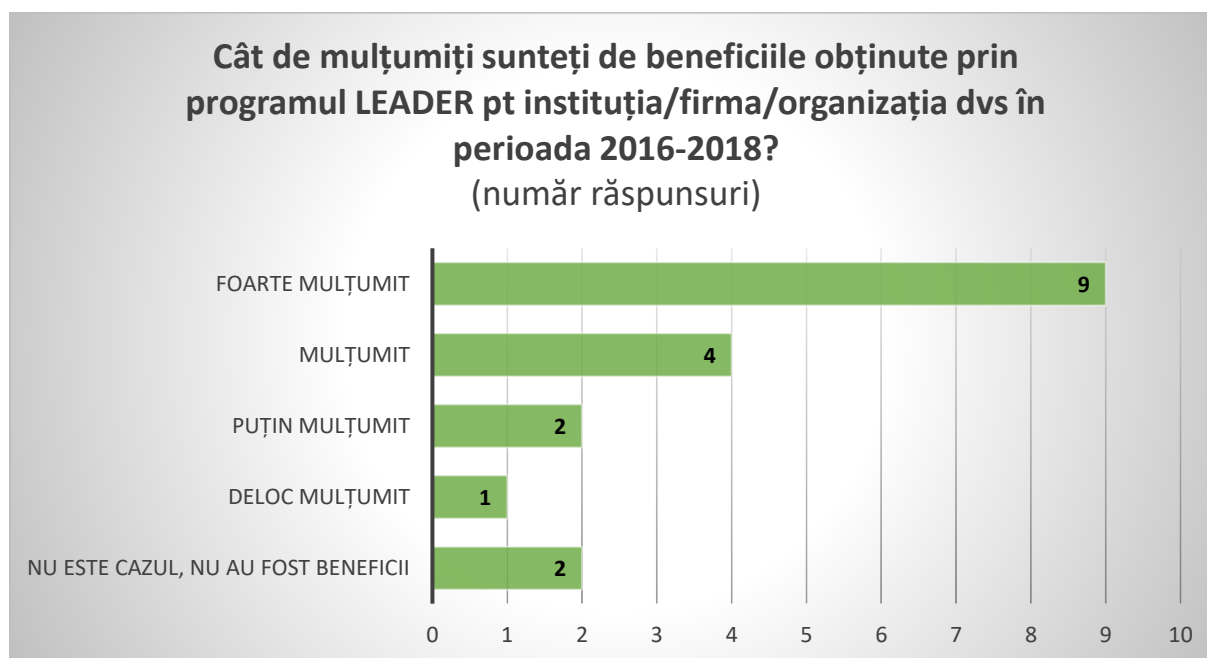

BENEFICIILE PERCEPUTE DE MEMBRI

17 dintre membri GAL care au răspuns chestionarului au declarat că decizia de a fi membru în GAL Dobrogea Sud-Vest a fost o decizie foarte bună sau bună, în timp ce unul singur a consideră a fi o decizie mai puțin bună.

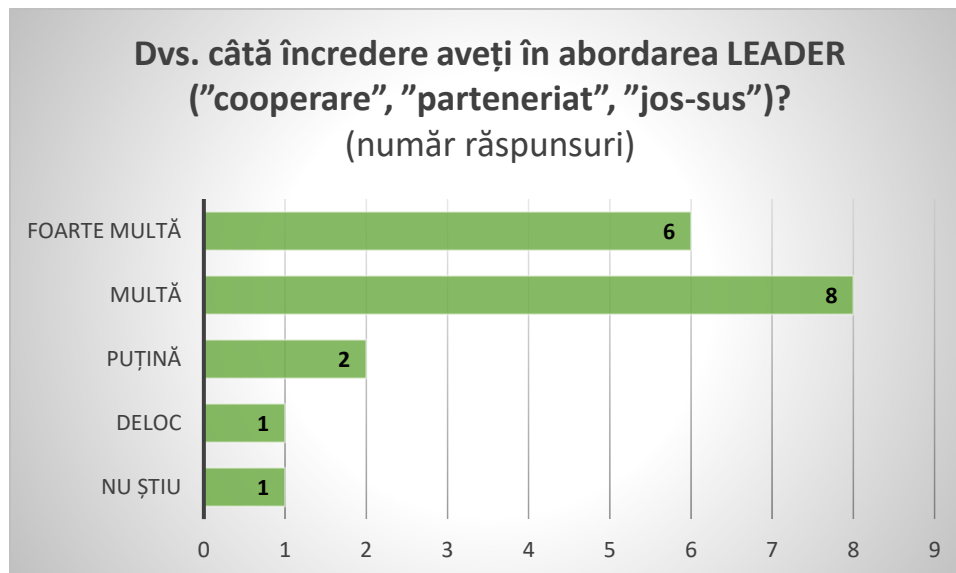

13 respondenți din totalul de 18 se declară foarte mulțumiți sau mulțumiți de beneficiile obținute prin programul LEADER pentru instituția/firma/ organizația pe care o reprezintă pentru perioada 2016-2018.

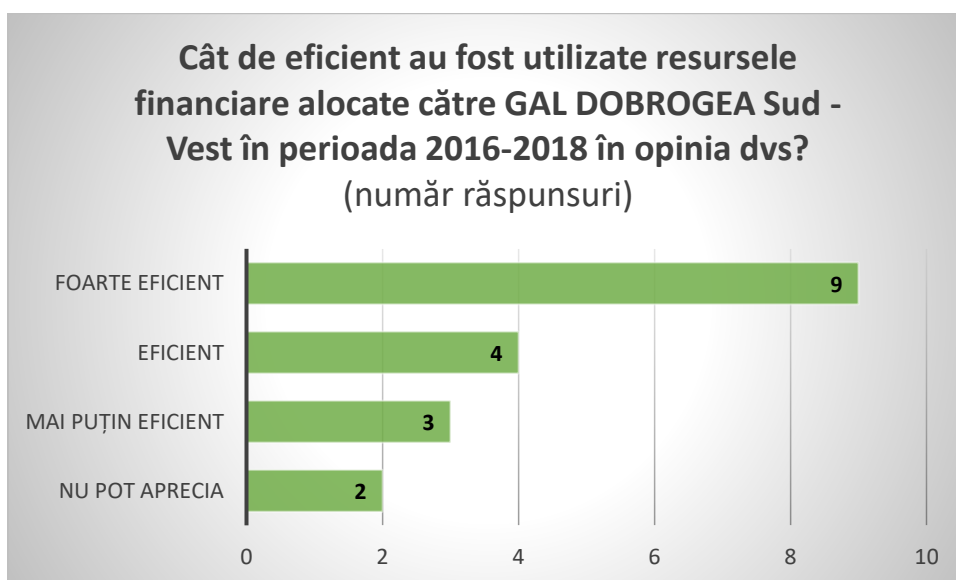
ÎNCREDERE ÎN ABORDAREA LEADER

14 dintre membrii care au răspuns chestionarului au foarte multă sau multă încredere în abordarea LEADER, în timp ce doar 3 persoane au declarat că au puțină încredere în acest concept sau chiar deloc.

EFICIENȚĂ

13 dintre participanții la sondajul de opinie sunt de părere că fondurile alocate către GAL Dobrogea Sud-Vest au fost utilizate foarte eficient sau eficient în perioada 2016-2018. 3 persoane au declarat că fondurile au fost utilizate mai puțin eficient, iar 2 nu pot aprecia acest aspect.

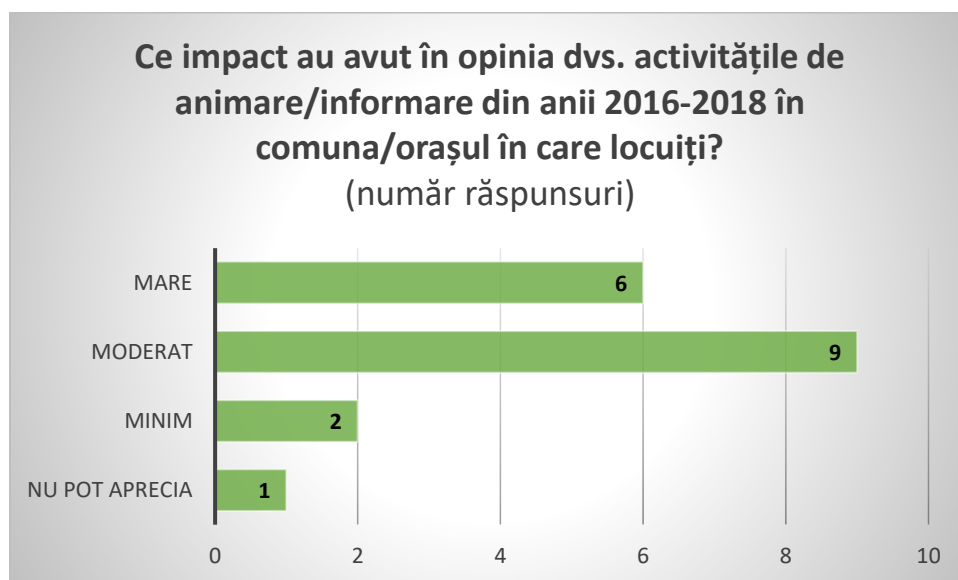
Unul dintre beneficiarii privați care au obținut fonduri din partea GAL a declarat că pe domeniul agriculturii implementarea a decurs corect și eficient.

Dincolo de membrii asociației, au fost întrebați și beneficiarii ai proiectelor GAL cum apreciază eficiența utilizării fondurilor, unul din aceștia declarând:

„Din punctul meu de vedere, da. De exemplu, știu că se implementează la noi în comună un proiect pe eficientizarea energetică a iluminatului public și chiar ar fi o chestiune importantă și necesară din punctul meu de vedere. Și ar mai fi și a privaților care-și dezvoltă afacerile începute și o gură mare de oxigen pentru ei.” (Interviu beneficiar fonduri)

IMAGINE ȘI INFORMARE

Părerile respondenților la chestionar sunt împărțite în ceea ce privește activitățile de animare/informare derulate în perioada evaluată la nivelul comunei din care provin. O treime din respondenți (6) sunt de părere că activitățile de animare au avut un impact mare, în vreme ce 9 persoane consideră a fi avut un impact moderat. Doi respondenți apreciază impactul a fi minim.

Un beneficiar, care a depus un proiect spre finanțare și i s-a acceptat, a declarat: „Nu știu dacă au avut un impact 100% pozitiv, dar nu prin prisma implementării, ci din negativismului cetățenilor. Nu era greu să acceseze fonduri, nu știu de ce aveau o notă de negativism și erau puțin pesimiști.” Aceeași persoană consideră că echipa operațională a explicat destul de clar și concis toată filosofia abordării LEADER, menționând că dânsul are experiența și altor finanțări.

REALIZĂRI

Dintre cei 18 respondenți, 13 au oferit un răspuns întrebării referitoare la cele mai importante realizări ale GAL-ului, formulând 21 răspunsuri. Au fost apreciate evaluarea proiectelor, implementarea lor, informarea populației. Două persoane, însă, au declarat că nu există realizări percepute pe parcursul anilor de funcționare.

În opinia dvs. care sunt cele mai importante 3 realizări ale GAL DOBROGEA Sud-Vest în perioada 2016-2018? (completați cu cuvintele dvs.)
Colaborare eficientă între localitățile membre
Crearea GAL-ului și a parteneriatului între instituțiile publice, a parteneriatului între societățile comerciale
Dezvoltarea regiunii
Evaluarea corectă și rapidă a proiectelor (două răspunsuri)
Facilitarea obținerii fondurilor europene
Implementarea eficientă a proiectelor (două răspunsuri)
Informarea eficientă a populației (trei răspunsuri)
Informarea tinerilor fermieri
Întâlnirile de informare
Oportunitățile de finanțare pentru UAT-uri mici și tineri fermieri locali
Proiectul implementat în domeniul agricol
Promovarea oportunităților de finanțare
Rata de accesare a fondurilor alocate
Realizarea unui after-school
Accesarea unor sume importante de bani
Nu știu
Nu există realizări (două răspunsuri)

Întrebând beneficiarii care au obținut fonduri, care ar fi principalele trei realizări percepute la nivel de GAL în cei doi ani de implementare, unul dintre aceștia a declarat:

„În primul rând că ne-am unit toți din această regiune, din Sud-Vestul Dobrogei și ne-am expus fiecare problemele personale și ale comunității. A doua, implementarea pe privat, care am văzut că a fost destul de eficientă până în momentul de față, și dezvoltarea firmelor din comunitățile respective și o a treia realizare, cred că sunt deja în curs de implementare proiectele pe public. Acestea ar fi cele trei mari realizări.” (Interviu beneficiar fonduri)

NEAJUNSURI/PUNCTE SLABE

Din totalul de 18 respondenți, 12 au formulat puncte slabe ale activității GAL, însumând 18 răspunsuri. Fondurile insuficiente și lipsa implicării membrilor au apărut de mai multe ori printre neajunsurile declarate de către membri GAL. Trei persoane nu cunosc vreun punct slab al activității.

Care considerați a fi cele mai importante 3 neajunsuri/puncte slabe ale activității GAL DOBROGEA Sud-Vest în perioada 2016-2018?
Fond insuficient pentru utilaje agricole, prea mulți pentru reconversie profesională
Fonduri insuficiente (2 răspunsuri)
Neclaritatea procedurilor de accesare a fondurilor
Nedezvoltarea sferei sociale, în ciuda deciziei comune de la începutul perioadei de funcționare
Neimplicarea membrilor GAL (2 răspunsuri)
Obligativitatea creării de locuri de muncă
Obligativitatea de a achiziționa soiuri autohtone, chiar dacă cele străine sunt mai productive
Prea mulți bani pentru costuri de funcționare
Prea puține măsuri pentru sfera publică
Proiect câștigat de o persoană nouă, fără să fi participat la vreo întâlnire a GAL-ului
Se convoacă doar întâlniri pentru discuții, dar nu se realizează cele decise
Limitarea sumei pe fiecare măsură.
Nimic (3 răspunsuri)
Nu știu (2 răspunsuri)

RECOMANDĂRI

Din totalul de 18 respondenți, 12 au oferit răspuns întrebării privind recomandările, formulând 21 de propuneri pentru îmbunătățirea implementării strategiei GAL în perioada rămasă. Majoritatea propunerilor oferite se grupează în sfera oferirii de sprijin și informare suplimentară pentru potențialii beneficiari. Lista completă a recomandărilor formulate se găsește mai jos:

Care sunt cele mai importante 3 propuneri/recomandări ale dvs. pentru îmbunătățirea implementării strategiei din teritoriul GAL DOBROGEA Sud-Vest în perioada 2019-2021?
Acordarea de prioritate pentru membrii GAL în accesarea de fonduri
Apropierea față de populație și membrii GAL
Continuarea implementării strategiei (2 răspunsuri)
Eficientizarea activității GAL
Îmbunătățirea activităților de informare
Implementarea de proiecte pentru eficientizare energetică în comunele membre(2 răspunsuri)
Încetarea formulării de promisiuni pentru sfera socială
Mai multă implicare a membrilor(2 răspunsuri)
Menținerea activităților de informare a populației
Organizarea de cursuri de (re)calificare în comunele membre (2 răspunsuri)
Simplificarea procedurii de evaluare
Sprijin pentru UAT-uri pentru achiziționarea de utilaje
Sprijin pentru UAT-uri pentru îmbunătățirea infrastructurii rutiere
Sprijin pentru UAT-uri pentru împăduriri
Suplimentarea fondurilor (2 răspunsuri)
Identificarea cât mai clară a nevoilor de finanțare din teritoriu

În cadrul interviurilor realizate, unul dintre beneficiarii de fonduri din partea GAL a fost rugat să își exprime opinia cu privire la punctele slabe observate, sesizate la nivel de GAL în cei doi ani de implementare. Acesta a declarat că:

„Sincer nu am sesizat ceva punctual, eu sunt mulțumit de activitatea lor. Am înțeles că au apărut niște dificultăți la o licitație de atribuire a unor cursuri de formare, de specializare, ceva de genul acesta, nu au fost firme înscrise, ar fi fost bune pentru oamenii din comunități să se specializeze pe anumite meserii. Dar am înțeles că nu este o problemă de GAL ci nu sunt firme formatoare de cursuri, nu știu de ce. Mi-ar fi plăcut să meargă oamenii la formare, dar nu este un neajuns al GAL-ului ci un neajuns mai global așa.” (Interviu beneficiar fonduri)

6. CONCLUZII, RECOMANDĂRI ȘI LECȚII ÎNVĂȚATE

GAL Dobrogea Sud-Vest este un GAL nou înființat, fiind la primul exercițiu de implementare a unei strategii de dezvoltare locală prin programul LEADER. Proiectul de sprijin pentru animare și funcționare a pornit cu trei luni de întârziere din cauza lipsei de fond de rulment, infrastructură și cunoștințe. Cel mai mare impediment în lansarea activităților de informare și animare l-a constituit lipsa bugetului. GAL Dobrogea Sud-Vest nu a beneficiat de avans din partea finanțatorului. Pentru a beneficia de avans era nevoie de o garanție din partea președintelui.

Un alt dezavantaj financiar îl constituie cerința finanțatorului de a derula activitățile proiectului până în anul 2023. Pornind de la resursele, planurile și calculele locale, strategia a fost gândită a se finaliza până în anul 2020. Cerința din partea finanțatorului a fost extinderea activităților și, în consecință, și a bugetelor până în anul 2023, fapt ce a dus la remuneratii mai mici pentru angajați, tinându-se cont și ca GAL Dobrogea Sud-Vest nu a alocat decât 16,37% din valoarea SDL pentru componenta 19.4. După contractarea proiectelor alocate SDL conducerea GAL Dobrogea Sud-Vest anticipează dificultăți în menținerea locurilor de muncă pentru cei 4 angajați.

Obiectivul pe termen scurt al echipei operative a GAL este accelerarea ritmului de contractare a fondurilor alocate teritoriului pentru a atinge obiectivul de 60% sume contractate și 20% plătite până în luna septembrie a acestui an.

Membri GAL sunt sceptici în obținerea bonusării în urma evaluării din luna septembrie 2019 acestia fiind focusați pe accelerarea contractării, pentru a evita o eventuala penalitate din partea finanțatorului.

Performanța GAL-ului în termeni de absorbție este analizată periodic prin comparație cu alte GAL-uri, urmărind centralizatoarele la nivel de regiune și țară din punctul de vedere al valorii contractate, al valorii plătite efectiv. Astfel, GAL-ul estimează unde se clasează în raport cu alte GAL-uri.

Ritmul mai lent de contractare derivă din logica intervenției gândite în etapa de elaborare a strategiei de dezvoltare locală, unde s-au inclus măsuri cu valori mai reduse și mai greu de implementat, cum ar fi cursurile de formare, scheme de calitate, infrastructura broad-band. În opinia echipei operaționale GAL-urile care au ritm mai accelerat de absorbție se bazează ori pe proiecte ce se adresează beneficiarilor publici, unde sprijinul este 100%, ori pe proiecte care se adresează privatilor, în special proiecte prin care se achiziționează utilaje agricole, evitând proiectele atipice – gen formare profesională, scheme de calitate (proiecte anevoios de implementat și cu valori maxime inferioare față de primele exemple de proiecte).

GAL nu este membru al Federației Naționale a Grupurilor de Acțiune Locală (FNGAL) din cauza valorii ridicate a cotizației anuale stabilite la 2000 RON/an. GAL Dobrogea Sud-Vest funcționează din banii membrilor, care trebuie returnați la finalizarea implementării strategiei, odată cu terminarea exercițiului financiar. Sunt alte costuri pe durata implementării, care nu pot fi economisite, cum ar fi comisioanele bancare care se ridică la aproximativ 1000 RON/an, în 5-7 ani cumulându-se sume mari. Analizând bugetul disponibil, constată, că GAL-ul nu își permite cotizația anuală.

6.1. Logica intervenției Strategiei de Dezvoltare Locală

Strategia de dezvoltare locală a fost revizuită de 2 ori.

În etapa de elaborare a strategiei s-a urmărit cumularea unui punctaj cât mai mare pentru a obține finanțarea pentru acest teritoriu. Din acest motiv s-au inclus în logica intervenției două măsuri pentru care interesul este foarte scăzut: *M4/DI3A Investiții în schemele de calitate pentru exploatarea agricolă/operatori economici/ lanț alimentar integrat al operatorilor economici din teritoriul GAL Dobrogea Sud-Vest și M9/DI6C Sprijin pentru crearea/ extinderea/ îmbunătățirea infrastructurii de tip broad-band în mediul rural infrastructura broad-band.*

Pentru M1/DI1C Sprijin pentru investiții în infrastructura necesară pentru formarea profesională și dobândirea de competențe specifice în agricultură există nevoia locală, dar aici potențialii beneficiari au o rețineră față de suma disponibilă, care este mult sub oportunitățile de organizare a cursurilor similare disponibile prin alte programe (de exemplu, Programul Operațional Capital Uman).

Trei măsuri au răspuns fidel nevoii din teritoriu și au corespuns logicii de intervenție a strategiei: măsura *M2/DI2A Sprijin pentru investiții în utilajele agricole*, *M3/DI2B Sprijin pentru instalarea fermelor noi în cadrul GAL Dobrogea Sud-Vest și M7/DI6A Sprijin pentru diversificarea activităților în mediul rural prin investiții în activități non-agricole în teritoriul GAL Dobrogea Sud-Vest.*

Pentru două măsuri dedicate interesul a fost moderat: *M8/DI6B Sprijin pentru infrastructura socială a teritoriului GAL Dobrogea Sud-Vest*, unde proiectele au fost contractate, și măsura *M6 – Investiții în eficientizarea energetică a solicitanților din teritoriul GAL Dobrogea Sud-Vest*, măsură lansată, urmată de o sesiune de prelungire.

6.2. Contribuția operațiunilor realizate la atingerea obiectivelor prevăzute de strategie

GAL Dobrogea Sud-Vest a derulat activități intense de informare și animare în perioada cuprinsă în evaluare: a organizat întâlniri de informare pe fiecare măsură lansată, au fost publicate anunțuri în presa locală, au fost postate afișe la nivelul fiecărei unități administrative teritoriale, s-au distribuit afișe în rândul locuitorilor din teritoriul vizat, ghidurile specifice fiecărei măsuri au fost disponibile pe pagina de internet a GAL-ului.

Pe durata celor 2 ani de implementare a strategiei au fost lansate 6 din cele 9 măsuri. Au fost avizate și contractate de către AFIR 8 proiecte, din cele 14 declarate eligibile și selectate la nivel de GAL, ceea ce însumează 38% din valoarea totală alocată strategiei. Prin investițiile agricole și non agricole se estimează că se va depăși numărul de locuri de muncă asumat prin SDL.

Au fost întâmpinate dificultăți majore la 3 din cele 9 măsuri.

Măsura 1, dedicată formării, deși a fost lansată, niciun potențial beneficiar nu a depus proiect. Din analiza situațională a reieșit că măsura nu este suficient de atractivă financiar.

Măsura privind infrastructura broad-band și schemele de calitate sunt măsuri atipice, al căror conținut mai trebuie aprofundat de echipa de experți, pentru a clarifica posibilele activități.

Măsura dedicată formelor asociative s-a dovedit a nu fi suficient de atractivă la nivel de teritoriu, existând o reticență în ceea ce privește cooperarea și agrearea drepturilor și responsabilităților membrilor fondatori.

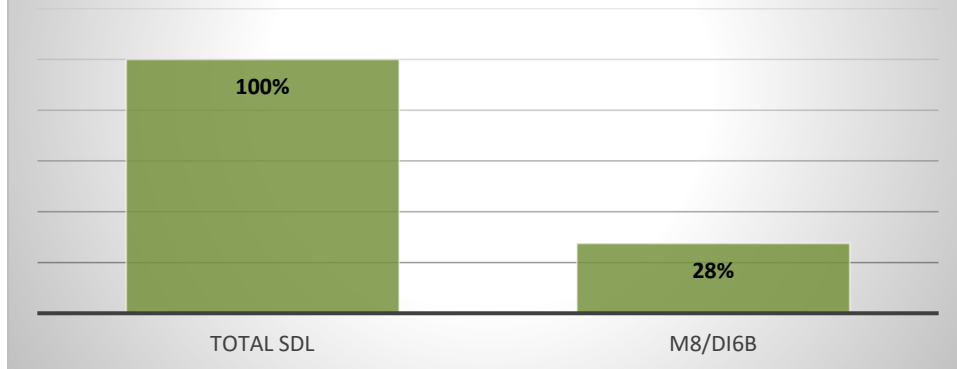
Din motivele invocate mai sus, se preconizează atingerea parțială a obiectivelor prevăzute în strategie.

6.3. Contribuția SDL la aria de intervenție 6B

Din totalul celor nouă măsuri ale strategiei de dezvoltare locală, una se referă la aria de intervenție 6B. În termeni financiari această măsură reprezintă 28% din totalul fondurilor alocate SDL.

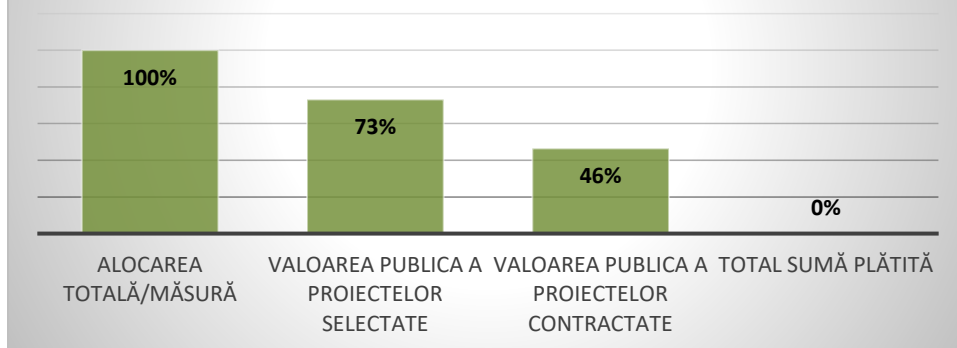
Măsura	Alocarea publică totală
M8/DI6B Sprijin pentru infrastructura socială a teritoriului GAL Dobrogea Sud-Vest;	646.432
Total arie de intervenție 6B	646.432

**Procentul alocării pentru măsura 6B, din
totalul alocărilor,
până la data de 01 octombrie 2018**

Valoarea totală alocată, valoarea publică eligibilă și selectată, respectiv valoarea publică a proiectelor contractate pentru fiecare măsură aferentă ariei de intervenție 6B este redată în graficul de mai jos:

**Procentul alocării totale, a valorii proiectelor
selectate, contractate și plătite din alocarea
totală a măsurii, pentru măsura M8/DI6B,
până la data de 01 octombrie 2018**

6.4. Factori de succes și de insucces

FACTORI DE SUCCES	FACTORI DE INSUCES
FACTORI INTERNI	
<p>Primăriile au contribuit cu un fond de rulment pentru a asigura buna funcționare a GAL-ului din punct de vedere financiar.</p> <p>În teritoriu există beneficiari privați cu experiență, care au depus proiecte pe măsurile naționale alocate prin PNDR. Aceștia au depus proiecte mature și bine elaborate.</p>	<p>GAL are de implementat măsuri atipice sau greu de implementat, pentru care procedurile de lucru nu sunt clare (de exemplu, măsura care vizează schemele de calitate sau infrastructura broad-band)</p> <p>Unor măsuri le sunt alocate sume mai mici, motiv pentru care beneficiarii nu sunt interesați de accesarea măsurii.</p> <p>Fiind primul ciclu de implementare al strategiei de dezvoltare locală, membrii GAL nu înțeleg pe deplin mecanismul de funcționare al programului LEADER și se declară nemulțumiți de ritmul de implementare a strategiei de dezvoltare locală.</p> <p>În contextul măsurii lansate la nivel național, au fost beneficiari (tineri fermieri) care au semnat contractul la un an după depunerea documentației, timp de așteptare care duce la instalarea neîncrederii în program.</p> <p>GAL face multe eforturi pentru conștientizarea potențialilor beneficiari privind beneficiile obținute. Aceștia devin reticenți când își dau seama că ar trebui să lucreze cu un consultant sau că trebuie lucrat cu acte ("e hârțogărie multă").</p> <p>Neavând fonduri suficiente, GAL-ul nu este membru FNGAL, o sursă valoroasă de informare și consultare.</p> <p>Unii membri nu și-au plătit cotizația, făcând astfel și mai dificilă asigurarea fondurilor pentru implementarea sprijinului pregătitor. Doar 20 % dintre membri și-au plătit cotizația în primul an (2017), însă pentru 2019 nu s-a plătit nici măcar acest procent.</p> <p>În primii doi ani de funcționare nu s-a reușit o coeziune între primării.</p> <p>Beneficiile percepute la nivel personal de către membrii GAL nu sunt foarte mari, pentru că bugetul nu este foarte mare, și personalul lucrează cu fracțiune de normă. Nu există satisfacția absorbției la nivel de</p>

	<p>măsuri. GAL trebuie să găsească soluții pentru măsurile care nu sunt solicitate/de interes la nivel de GAL.</p> <p>Echipa GAL consideră că unitățile de bonusare nu au fost împărțite foarte echitabil, fiind GAL-uri care și-au asumat anumite măsuri greu de implementat și au fost recompensate cu același număr de unități de bonusare – 3 (maxim) cu GAL-uri care nu au un SDL foarte diversificat.</p>
FACTORI EXTERNI	
<p>Majoritatea beneficiarilor lucrează cu consultanți, ceea ce ajută la dezvoltarea unor proiecte mature și bine elaborate. În județ există consultanți bine pregătiți și profesioniști.</p> <p>Relația bună cu autoritățile partenere: OJFIR, CDRJ și cu CRFIR.</p>	<p>Primăriile din județul Constanța au avut experiențe negative cu implementarea proiectelor de infrastructură în ciclul anterior de programare. De aceea, primăriile sunt reticente în accesarea fondurilor LEADER, fiind finanțate prin PNDR.</p> <p>GAL a fost constrâns să implementeze strategia de dezvoltare locală cu o durată mai mare decât planificase (2023 în loc de 2020), ceea ce va genera dificultăți financiare.</p>

6.5. Lecții învățate

Măsurile alocate autorităților publice locale sunt accesate și implementare mai rapid, datorită experienței acestor actori.

Măsura alocată formării profesionale nu este suficient de atractivă potențialilor beneficiari vizați de forma actuală a strategiei.

Includerea în strategia de dezvoltare locală a unor măsuri care să avantajeze punctajul obținut la momentul selecției SDL este în dezavantajul teritoriului la nivelul implementării acesteia.

Analizând logica intervenției în cazul altor grupuri de acțiune locală s-a observat că măsurile alocate beneficiarilor publici sunt mai ușor de alocat. De asemenea, măsurile cu conținut similar celor de la nivel național (achiziționare utilaje, tineri fermieri) se bucură de atractivitate mai mare.

6.6. Recomandări

În cazul măsurii dedicate creării infrastructurii de broad-band se recomandă **modificarea activităților eligibile din fișa măsurii, pentru a putea diversifica investițiile eligibile și a crește șansa de contractare a proiectelor**. Ca măsură de siguranță se recomandă echipei operative să identifice un proiect care să fie implementat în calitate de beneficiar, în cazul în care nu sunt solicitanți la prima lansare a măsurii.

Realocarea sumelor neselectate către măsurile pentru care s-au declarat eligibile și s-au selectat proiecte, dar nu au existat sume suficiente pentru a fi contractate (de exemplu, non-agricol).

La elaborarea SDL s-a pus accent pe maximizarea punctelor obținute, iar unele măsuri nu sunt suficient accesate de potențialii beneficiari.

La nivelul județului Constanța autoritățile publice locale au avut experiențe neplăcute în ciclul anterior de programare privind măsurile PNDR – unele proiecte de infrastructură mare începute nu au putut fi finalizate câțiva ani, motiv pentru care există o neîncredere în mecanismul de finanțare.

Înscrierea în FNGAL, ca măsură de a accesa informații și schimb de opinii și bune practici cu reprezentanții altor GAL-uri. Alături de cererea de aderare, se recomandă depunerea unei cereri prin care să se ceară **derogare pentru câțiva ani pentru plata cotizației anuale**, sau cererea motivată de a plăti o **cotizație anuală avantajoasă**.

Inițierea unor schimburi de experiență cu alte GAL-uri din județ sau din țară, accesând măsurile specifice de cooperare disponibile pentru:

- creșterea încrederii membrilor GAL în programul LEADER;
- identificarea unor bune practici în ceea ce privește sustenabilitatea organizațională;
- Identificarea unor bune practici în implementarea unor măsuri similare cu cele ale GAL Dobrogea Sud-Vest în alte regiuni.

Organizarea unor întâlniri cu membri GAL și potențiali beneficiari în care să fie prezentate filme de promovare și mărturii ale beneficiarilor unor măsuri similare cu cele ale GAL Dobrogea Sud-Vest.

Organizarea unor evenimente locale la nivel de teritoriu cu caracter cultural-recreațional cu scopul de întări coeziunea teritoriului/ a dezvolta sentimentul de identitate al teritoriului.

Renegocierea cuantumului cotizației în rândul membrilor. Crearea unor cotizații diferențiate a membrilor, în funcție de capacitatea financiară – de exemplu, plata unei cotizații de 1 euro/ locuitor, la nivelul administrațiilor publice locale.

Atragerea unor fonduri suplimentare pentru funcționare prin organizarea de evenimente locale – baluri.

Atragerea de fonduri disponibile organizațiilor neguvernamentale: sponsorizarea de trei la mie din cifra de afaceri din partea firmelor (mai multe detalii pe pagina de internet www.arcromania.ro), atragerea de 2% din venit din partea persoanelor fizice.

Accesarea altor fonduri nerambursabile disponibile în regiune: programele de cooperare transfrontalieră, programe operaționale.

Verificarea eligibilității unor cheltuieli pe anumite coduri CAEN și echipamente achiziționate (de exemplu, achiziționarea de ATV-uri, care, în unele județe, au fost declarate cheltuieli neeligibile de către AFIR).

6.7. Concluzii sintetizate

I. Logica intervenției Strategiei de Dezvoltare Locală			
În ce măsură logica de intervenție a strategiei de dezvoltare locală este încă relevantă față de nevoile socio-economice și potențialul de dezvoltare ale teritoriului?	Puțin relevantă	Relevantă	Foarte relevantă
Cât de coerentă este logica intervenției care stă la baza strategiei de dezvoltare locală?	Puțin coerentă	Coerentă	Foarte coerentă
II. Contribuția operațiunilor realizate la atingerea obiectivelor prevăzute de strategie			
În ce măsură au fost atinse obiectivele strategiei sau care este probabilitatea atingerii acestor obiective în viitor, având în vedere progresul înregistrat până la data evaluării?	În mică măsură	În măsură medie	În mare măsură
Probabilitatea atingerii acestor obiective în viitor, având în vedere progresul înregistrat până la data evaluării:	Redusă	Medie	Ridicată
III. Valoarea adăugată datorată metodei LEADER			
Ce beneficii au fost obținute datorită metodei LEADER ? (dezvoltarea capitalului social local, rezultatele obținute prin implementarea strategiei, îmbunătățirea guvernanței locale)			
Percepția actorilor locali privind gradul de îmbunătățire a capitalului social datorită aplicării metodei LEADER	Nu am remarcat o îmbunătățire	Îmbunătățire medie	Îmbunătățire mare
Percepția actorilor locali privind rezultate ale SDL mai bune datorită aplicării metodei LEADER	Nu am remarcat o îmbunătățire	Îmbunătățire medie	Îmbunătățire mare
Percepția actorilor locali privind gradul de îmbunătățire a guvernanței la nivel local datorită aplicării metodei LEADER	Nu am remarcat o îmbunătățire	Îmbunătățire medie	Îmbunătățire mare
IV. Contribuția SDL la aria de intervenție 6B			
În ce măsură a sprijinit SDL dezvoltarea locală în zonele rurale?	În mică măsură	În măsură medie	În mare măsură

7. ANEXE

7.1. Anexa 1 – Chestionar

Chestionarul de față este parte din evaluarea intermediară a „Strategiei de Dezvoltare Locală a Grupului de Acțiune Locală GAL Dobrogea Sud-Vest”. Chestionarul este destinat membrilor asociației.

Vă rugăm să răspundeți întrebărilor de mai jos, încercuind varianta de răspuns care vi se potrivește sau completând spațiile punctate, după caz.

1. Considerați că decizia de a fi membru în GAL Dobrogea Sud Vest în perioada 2016-2018 a fost o decizie...

1. Foarte bună 2. Bună 3. Mai puțin bună 4. Deloc bună

2. Cât de mulțumiți sunteți de beneficiile obținute prin programul LEADER pentru instituția/firma/organizația dvs. în perioada 2016-2018?

1. Foarte mulțumit 2. Mulțumit 3. Puțin mulțumit 4. Deloc mulțumit

3. Dvs. câtă încredere aveți în abordarea LEADER (cooperare, parteneriat, jos-sus)?

1. Foarte multă 2. Multă 3. Puțină 4. Deloc

4. Cât de eficient au fost utilizate resursele financiare alocate către GAL Dobrogea Sud Vest în perioada 2016-2018 în opinia dvs.?

1. Foarte eficient 2. Eficient 3. Mai puțin eficient 4. Nu pot aprecia

5. Ce impact au avut în opinia dvs. activitățile de animare/informare din anii 2016-2018 în comuna/orașul în care locuiți?

1. Mare 2. Moderat 3. Minim 4. Nu pot aprecia

6. În opinia dvs. care sunt cele mai importante 3 realizări ale GAL Dobrogea Sud Vest în perioada 2016-2018?

.....
.....
.....
7. Care considerați a fi cele mai importante 3 neajunsuri/puncte slabe ale activității Dobrogea Sud-Vest în perioada 2016-2018?

.....
.....
.....

8. Care sunt cele mai importante 3 propuneri/recomandări ale dvs. pentru îmbunătățirea implementării strategiei din teritoriul Dobrogea Sud Vest în perioada 2019-2021?

.....
.....
.....

LocalitateInstituția/firma.....

Vă mulțumim!

7.2. Anexa 2 – Ghid de interviu

Interviul de față este parte din evaluarea intermediară a "Strategiei de Dezvoltare Locală a GAL Dobrogea Sud-Vest" și se aplică în rândul celor care au depus sau au dorit să depună proiecte spre finanțare către GAL Dobrogea Sud Ves.

Întrebările nu au răspunsuri corecte sau greșite, dorim să aflăm părerea dvs. ca să putem continua ceea ce am făcut bine și să corectăm eventualele neajunsuri.

Întrebările se referă la perioada dintre anii 2016-2018.

1. MEMBRU

Sunteți membru în Asociația GAL Dobrogea Sud-Vest?

Dacă da, de când?

Dacă nu, care a fost motivul pentru care nu ați aderat?

2. BENEFICII

Cât de mulțumiți sunteți de beneficiile obținute prin programul LEADER pentru instituția/firma/organizația dvs. în perioada 2016-2018?

Argumentați.

Faptul că sunteți/nu sunteți a influențat beneficiile?

3. VALOARE ADAUGATA LEADER

Dvs. câtă încredere aveți în abordarea LEADER (principiul de cooperare, parteneriat, abordare de jos în sus, etc.)?

Din câte știți, în perioada 2016-2018 s-a pus accent pe această abordare în cadrul întâlnirilor/ evenimentelor?

7. EFICIENȚĂ

În opinia dvs. cât de eficient au fost utilizate resursele financiare alocate către GAL Dobrogea Sud-Vest în perioada 2016-2018?

Argumentați.

Ce ați fi făcut altfel dacă ați fi fost în echipa de planificare/implementare a strategiei ?

8. IMAGINE si INFORMARE

În opinia dvs. cum este văzut GAL-ul în teritoriu?

Dacă ar fi să spuneți într-o propoziție ce înseamnă GAL Dobrogea Sud Vest pentru teritoriu, cum ar suna acea propoziție?

Care este percepția firmelor/instituțiilor/populației/publicului larg despre GAL?

Ați sesizat vreo diferență de abordare în perioada 2008-2014 față de 2016-2018?

Ce impact au avut în opinia dvs. activitățile de animare/informare din anii 2016-2018 în comuna/orașul în care locuiți?

Dvs. cum ați defini rolul GAL în teritoriul dvs.?

În ce măsură cunosc instituțiile/firmele/autoritățile din comună oportunitățile de finanțare acordate prin LEADER în perioada 2016-2018? Argumentați.

9. FINANȚARE

Dvs. sau firma/instituția pe care o reprezentați a aplicat pentru fonduri la GAL Dobrogea Sud Vest?
De unde v-ați informat despre oportunitățile de finanțare/ măsuri/ tip proiecte finanțate?

Dacă ați accesat fonduri:

Care au fost principalele greutăți ale firmei/instituției în accesarea fondurilor de la GAL Dobrogea Sud-Vest în perioada 2016-2018?

Care a fost cel mai mare sprijin primit din partea GAL Dobrogea Sud-Vest în accesare fondurilor?

Dacă nu ați accesat fonduri:

Care au fost principalele greutăți ale firmei/instituției în încercarea de a accesa fonduri de la GAL Dobrogea Sud-Vest în perioada 2016-2018?

Ce anume v-ar fi ajutat să obțineți finanțare din partea GAL Dobrogea Sud-Vest în perioada 2016-2018?

Considerați că fondurile au fost destinate către rezolvarea unor probleme reale și necesare în teritoriu? Dacă ar fi stat în puterea dvs., cum ați fi alocat finanțarea disponibilă?

10. PUNCTE TARI/PUNCTE SLABE/ RECOMANDĂRI

În opinia dvs. care sunt cele mai importante 3 realizări ale GAL Dobrogea Sud-Vest în perioada 2016-2018?

Care considerați a fi cele mai importante 3 neajunsuri/puncte slabe ale activității GAL Dobrogea Sud-Vest în perioada 2016-2018?

Care sunt cele mai importante 3 propuneri/recomandări ale dvs. pentru îmbunătățirea implementării strategiei din teritoriul GAL Dobrogea Sud Vest în perioada 2019-2021?

11. DIVERSE

Gândindu-vă la GAL Dobrogea Sud Vest și strategia implementată în perioada 2016-2018, ați mai dori să ne spuneți ceva în afară de subiectele abordate?

Noi am pus multe întrebări în acest interviu. Care sunt întrebările pe care le-ați adresa dvs. membrilor GAL sau echipei de implementare a GAL Dobrogea Sud Vest?

12. Date demografice:

Localitate

Instituția/firma.....

Sex 1. Masculin 2. Feminin

Vârsta 1. Sub 35 2. Între 36-65 3. 66 și peste

Vă mulțumim!